

Academiejaar 2008-2009

Programmagids

Bachelor in de toegepaste psychologie

Bachelor 1

Opleidingsonderdeel	Groep	Stp.	Semester	Deeltijds
Algemene psychologie		5	1	deel 1
Sociale psychologie		5	1	deel 2
Persoonlijkheidspsychologie		5	2	deel 1
Ontwikkelingspsychologie		5	2	deel 1
Gedragsneurowetenschappen		5	1	deel 2
Statistiek I		4	1	deel 1
Psychodiagnostiek I		4	2	deel 2
Gesprekstechnieken I		4	1	deel 2
Practicum psychodiagnostiek		5	2	deel 1
Werkvelden		5	2	deel 2
Geïntegreerd werkcollege		5	2	deel 2
Sociologie en cross-culturele psychologie		4	2	deel 1
Pedagogie		4	1	deel 2

Studiecontract

Deze opleiding leidt tot het diploma van Bachelor in de toegepaste psychologie en beoogt professionele deskundigheid in de psychodiagnostiek en de psychologische hulpverlening. Het psychodiagnostisch handelen is gericht op hulpverlening aan individuen, groepen en/of organisaties. Het psychisch welzijn staat centraal in deze dienstverlening.

De bachelor in de toegepaste psychologie is werkzaam op het gebied van preventie, diagnose, ondersteunende en adviserende begeleiding, opleiding en vorming. Hij werkt interdisciplinair samen met psychologen, (para-)medici, (ortho-)pedagogen, sociaal werkers, leerkrachten, personeelschefs en bedrijfsmanagers. Zodra de student afstudeert, wordt hij ingeschakeld in werkvelden waar sprake is van toegepaste psychologie:

- het schoolpsychologisch werkveld,
- het orthopedagogisch werkveld,
- het klinisch psychologisch werkveld,
- het arbeids- en organisatiepsychologisch werkveld,
- het consumentenpsychologisch werkveld.

Klassieke taken zijn: studie- en beroepskeuzebegeleiding, functie-onderzoek en training, onderzoek en begeleiding van leer-, ontwikkelings- en persoonlijkheidsproblemen, rekrutering en selectie, personeelsbeheer, personeelsadministratie en personeelsbeleid, vorming, opleiding en marktonderzoek.

De vele werkdomeinen en probleemstellingen en de interdisciplinaire samenwerking vereisen een ruime algemene vorming en een adequate beroepspersoonlijkheid.

Wetenschappelijk inzicht in het menselijk gedrag en het psychisch functioneren en de kennis van wetenschappelijk verantwoorde psychologische onderzoeks- en begeleidingsmethoden zijn fundamenteel voor de beroepsuitoefening. Voor probleemanalyse en probleemoplossing is vaardigheid in het selecteren en toepassen van adequate psychologische methoden en technieken noodzakelijk. Even belangrijk is vaardigheid in het interpreteren van ingewonnen informatie en het rapporteren aan cliënten en/of collegas.

Persoonlijkheidskenmerken zoals zelfstandigheid, flexibiliteit, creativiteit, communicatieve vaardigheden en een analytisch en synthetisch denkvermogen zijn essentieel voor deze bachelor.

Psychologische en pedagogische opleidingsonderdelen bieden de basisinzichten van de menswetenschappen en de nodige beroepsbekwaamheid. *Algemene Psychologie*, *Pedagogie*, *Ontwikkelingspsychologie*, *Persoonlijheidspsychologie*, *Sociale Psychologie* en *Psychodiagnostiek* staan daarbij op het programma. Algemeen vormende opleidingsonderdelen zoals *Gezondheidspsychologie*, *Recht*, *Sociologie* en *cross-culturele psychologie* verruimen de denkwereld. De stage in het tweede en het derde jaar staat borg voor werkveldverkenning en groei naar professionele deskundigheid. Ter afronding van de studies realiseert de student een scriptie over een zelf gekozen thema uit n van de werkvelden.

Een professionele bacheloropleiding geeft tevens een algemene vorming op meerdere vlakken:

Denk- en redeneervaardigheid

De student is in staat om zelfstandig, en in overeenstemming met beroepsspecifieke inzichten, een kwaliteitsvolle redenering op te bouwen.

Informatie verwerven en verwerken

De opleiding stelt nieuwe beroepsspecifieke informatie ter beschikking, die de student zelfstandig kan verwerven en verwerken.

Kritisch reflecteren

De student kan kritisch reflecteren op het eigen beroepsspecifieke functioneren.

Methodisch handelen

De opleiding biedt in de verschillende opleidingsonderdelen regelmatig nieuwe problemen aan. De student kan methodisch handelen om deze problemen aan te pakken.

Leidinggevende taken uitvoeren

De student kan zelfstandig werkplannen opmaken, initiatief nemen bij groepswerken, en taken bespreken met collegas.

Communiceren van informatie, problemen en oplossingen

De student kan zowel schriftelijk als mondeling beroepsgerichte informatie verstrekken, problemen formuleren en mogelijke oplossingen voorstellen.

Teamgericht werken

De student is in staat in een multidisciplinair team een eigen constructieve inbreng te doen, waarbij hij respect heeft voor de inbreng van de anderen.

Oplossingsgericht werken

De student kan gebruik maken van beroepsspecifieke inzichten bij het oplossen van professionele problemen.

Algemene psychologie

Code: TP1oAlgPsy
Groep: /
Studiepunten: 5
Creditcontract mogelijk: Ja
Examencontract mogelijk: Ja
Deeltijds: deel 1
Semester: 1
Onderwijstaal: Nederlands
Docenten: Schouppe Hugo
Coördinator: Schouppe Hugo

Info voor studiekeizers

Algemene psychologie is een grondige kennismaking met het vakgebied van de psychologie. De nadruk ligt op de algemeen geldende wetmatigheden die het menselijk gedrag beheersen. In de eerste drie hoofdstukken wordt een antwoord gegeven op de vraag: "Wat is psychologie?". Daarna worden de klassieke thema's van de functieleer besproken zoals waarneming, geheugen, aandacht, bewustzijn, leren, denken, intelligentie, problem-solving, motivatie en emotie. Telkens wordt een stand van zaken gegeven; zowel op het vlak van theorie als onderzoek en aangevuld met vele voorbeelden en toepassingen.

Specialisatiegraad

inleidend

Onderwijsactiviteiten

- Algemene psychologie

Inhoud

In het eerste hoofdstuk wordt de **psychologie als wetenschap** gesitueerd. De term wordt gedefinieerd en er wordt kort op de geschiedenis van de psychologie ingegaan. Daarnaast wordt de wetenschappelijke psychologie ook geplaatst naast mensenkennis en pseudo-wetenschappen zoals parapsychologie.

Een **overzicht van het vakgebied** wordt gegeven in hoofdstuk 2. Nadat enkele mogelijke indelingen worden gesuggereerd, wordt geopteerd voor een indeling in de vijf basisdisciplines: methodenleer, functieleer, persoonlijkheidsleer, ontwikkelingsleer en sociale psychologie. Van iedere basisdiscipline worden twee specialismen als voorbeeld opgenomen.

In hoofdstuk 3 komen de **onderzoeksmethoden** in de psychologie aan bod. Naast beschrijvend (observatie, vragenlijst, interview) en relationeel onderzoek ligt de nadruk op de beschrijving van experimenteel onderzoek.

De eerste 3 hoofdstukken vormen een inleiding tot het vakgebied en geven een antwoord op de vraag: "wat is psychologie?". In de volgende hoofdstukken komen de klassieke thema's van de functieleer aan bod.

Hoofdstuk 4 handelt over de **waarneming**. Na een korte bespreking van het visuele systeem worden de data-gestuurde en conceptueel gestuurde waarneming besproken. Drie argumenten voor deze laatste benadering worden gegeven: perceptuele constanten, illusies en de organisatie van de waarneming. Beide benaderingen worden ook toegepast op het gebied van de meting van de waarnemingsdrempels en signaaldetectie.

Het **geheugen** komt aan bod in hoofdstuk 5. De structuur en de werking van het menselijke geheugen worden besproken vanuit een informatieverwerkende benadering. Qua structuur wordt ingegaan op de mogelijke componenten van het menselijk geheugen en de representatie van informatie. Voor wat betreft de werking van het geheugen worden enkele processen besproken zoals vergeten, ophalen van informatie en aandacht en bewustzijn.

In hoofdstuk 6 komen de klassieke en operante **conditionering**, samen met hun uitgebreide begrippenarsenaal, aan bod. Zowel de proefopstelling als resultaten als praktische toepassingen worden besproken. In het bijzonder wordt kort ingegaan op de leerspsychologische fundering van de gedragstherapie. Daarnaast wordt ook het cognitief leren besproken met ondermeer de thema's intelligentie, denken en problem-solving.

Emotie vormt het thema van hoofdstuk 7. Eerst wordt kort ingegaan op de biologische basis van emoties. Daarna wordt de 2-factoren theorie van Schachter besproken waarin emoties zowel een gevolg kunnen zijn van een interne (lichamelijke) toestand als van externe factoren. Tot slot wordt kort het fenomeen van emotionele intelligentie aangesneden.

Hoofdstuk 8 bespreekt de menselijke **motivatie**. Na enkele klassieke motivatietheorieën zoals deze van Maslow, Herzberg en McGregor komen ook de recentere billijkheidstheorie en de verwachtingstheorie aan bod.

Doelstellingen

Beschrijving

In het opleidingsonderdeel Algemene Psychologie wordt veel verwezen naar wetenschappelijke studies. De studenten dienen de brontekst van de geciteerde experimenten zelfstandig te kunnen opzoeken. Hiervoor moeten zij de bibliografische hulpmiddelen die aanwezig zijn op de hogeschool kunnen gebruiken (bibliotheek, LIBIS, online databanken).

Vele psychologische theorieën zijn abstract en worden maar duidelijk als ze kunnen toegepast worden in concrete situaties. In de cursus worden vele voorbeelden gegeven maar de studenten worden gestimuleerd om zelf voorbeelden te vinden. Daarbij worden ze ook gestimuleerd om kritisch met de leerstof om te gaan.

Psychologie is een empirische wetenschap en als zodanig baseert ze haar stellingen op proefondervindelijke resultaten. Psychologische uitspraken worden in deze cursus dan ook telkens gestoefed met experimentele resultaten. De studenten dienen het opzet, de resultaten en de conclusie van ieder experiment te kennen. Bovendien moeten ze ook kunnen aangeven waarom bepaalde conclusies wel of niet kunnen getrokken worden uit een proefopzet.

Algemene competenties

1. Informatie verwerven en verwerken - Beroepsspecifieke informatie zelfstandig en kritisch kunnen verwerven en verwerken. (Kerncompetentie)
2. Besef hebben van maatschappelijke verantwoordelijkheid samenhangend met de beroepspraktijk - Begrip en betrokkenheid hebben ontwikkeld m.b.t. ethische, normatieve en maatschappelijke vragen samenhangend met de toepassing van beroepsspecifieke inzichten en gebruiken.

Specifieke competenties

1. Research - Research - De student kan wetenschappelijke onderzoeksliteratuur kritisch evalueren. (Niveau: integreren) (Kerncompetentie)

Vereiste voorkennis

Competenties

De studenten moeten in staat zijn om een Engelstalige, wetenschappelijke tekst te begrijpen.

Leermiddelen

Verplichte leermiddelen

- Schouppe, H. (2006). Algemene psychologie. Een inleiding in de functieleer. Assen: VanGorcum, 228 blz.
- Engelstalige tekst die met betrekking tot een thema van de cursus verspreid zal worden in de loop van het academiejaar.
- Eigen nota's en slides.

Aanbevolen leermiddelen

Het handboek wordt ondersteund door een website (<http://www.schouppe.net>) met bijkomende informatie, opdrachten en oplossingen maar ook vele referenties naar verdere informatie.

Type

- handboek
- materiaal op digitale leeromgeving
- materiaal op www

Werkvormen

Omschrijving

De leerstof wordt in hoorcolleges gegeven. Via vragen en kleine opdrachten wordt toch gestreefd naar interactiviteit tussen student en docent.

Daarnaast dient de student in kleine groep een recent psychologisch onderzoek te analyseren en in groep kleine taken hieromtrent uit te werken. De concrete invulling van deze opdracht wordt bij de start van de cursus toegelicht.

Types

- hoorcollege
- groepswork

Evaluatie

Types

- schriftelijk examen
- Andere: groepswork

1e examenperiode (januari)

Het examen bestaat uit een meerkeuzevraag gedeelte (12 ptn), korte open vragen (5 ptn) en een opdracht (3 ptn).

Het meerkeuze gedeelte werkt met giscorrectie, waarbij 1/N-1 punt wordt afgetrokken per fout antwoord (N is het aantal alternatieven per vraag). Het meerkeuze gedeelte peilt zowel naar kennis (bv. definitie van een concept) als inzicht (bv. de studenten dienen zelf een berekening te doen). Met de korte open vragen kan zowel naar kennis, inzicht als kritische ingesteldheid gepeild worden. De opdracht bestaat uit een groepswork.

De studenten dienen in het kader van dit opleidingsonderdeel ook mee te werken aan wetenschappelijk onderzoek. Dit onderzoek gebeurt meestal in samenwerking met een externe partner zoals een universiteit en heeft als bedoeling om de interesse en het inzicht in wetenschappelijk onderzoek bij studenten te bevorderen. Hiervoor dienen ze als proefpersoon in minstens 1 onderzoek te participeren. Deze participatie wordt geregistreerd. Indien een student niet of slechts gedeeltelijk meewerkt aan dit onderzoek, zullen punten afgetrokken worden van het eindtotaal (max. 2 ptn).

3e examenperiode (augustus/september)

De derde examenperiode is gelijkaardig aan de eerste. Het groepswork wordt vervangen door een individuele opdracht. De verplichting om mee te werken aan wetenschappelijk onderzoek komt te vervallen.

Examencontract

Het groepswork wordt vervangen door een individuele opdracht (cfr. 3de examenperiode).

Begeleiding

Er is een proefexamen voorzien over een gedeelte van de leerstof. Dit examen is facultatief. De resultaten worden niet opgenomen in de eindbeoordeling.

Indien aangevraagd door de studenten, worden er monitoraten voorzien voor dit opleidingsonderdeel.

De studenten kunnen steeds contact opnemen met de docent voor of na de les. Ook via e-mail is hij bereikbaar.

Sociale psychologie

Code: TP1oSocPsy
 Groep: /
 Studiepunten: 5
 Creditcontract mogelijk: Ja
 Examencontract mogelijk: Ja
 Deeltijds: deel 2
 Semester: 1
 Onderwijstaal: Nederlands
 Docenten: Van Vaerenbergh Griet
 Coördinator: Van Vaerenbergh Griet

Info voor studiekeizers

De sociale psychologie is een boeiend deelgebied van de psychologie. Het is immers heel fascinerend te observeren hoe mensen met elkaar omgaan en dat is nu net waar de sociale psychologie zich mee bezig houdt. Deze wetenschap gaat na in hoeverre wij in ons gedrag, onze gedachten en onze gevoelens beïnvloed worden door anderen en in hoeverre wij anderen kunnen beïnvloeden. Thema's die zich situeren binnen het domein van de sociale psychologie zijn onder andere: Indrukvorming, conformiteit, anderen helpen, groepsprocessen, agressie en attitudevorming.

Specialisatiegraad

inleidend

Onderwijsactiviteiten

- Sociale psychologie

Inhoud

In een eerste hoofdstuk "**Inleiding**" maken we kennis met de sociale psychologie. We staan stil bij het studieobject van de sociale psychologie en tonen aan in welk opzicht deze discipline verschilt van en verwant is aan andere disciplines. Daarna volgt een korte historiek van de sociale psychologie om dit hoofdstuk af te ronden met hoe sociaal-psychologisch onderzoek wordt verricht.

Het volgende hoofdstuk "**Sociale waarneming**" gaat over het beeld dat we ons vormen van andere mensen: hoe we anderen leren kennen, hoe we denken over anderen. Eerst belichten we het ontstaan van een snelle eerste indruk, daarnaast worden de attributietheorieën uiteengezet, namelijk hoe we verklaringen zoeken voor het gedrag van anderen. Ten slotte wordt ook besproken hoe er vaak vertekeningen of fouten voorkomen in onze perceptie.

In het hoofdstuk "**Attitudes**" staan we stil bij onze houding tegenover andere mensen en dingen. Hoe ontstaan attitudes? Kunnen onze attitudes beïnvloed worden door bijvoorbeeld reclame? Worden onze attitudes altijd weerspiegeld in ons gedrag?

Het hoofdstuk "**Sociale normen**" onderzoekt - naast hoe normen ontstaan - drie soorten van beïnvloeding: 1) conformeren tegen beter weten in en conformeren om goedgekeurd te worden, 2) welke strategieën iemand hanteert om inwilliging van een direct verzoek te bekomen en 3) oorzaken en gevolgen van gehoorzaamheid aan autoriteiten.

Het hoofdstuk "**Groepsprestaties**" behandelt de sociale beïnvloeding in groepsverband. Een groep functioneert op een andere manier dan individuen, dus bekijken we hoe het gedrag van een individu door de aanwezigheid van anderen wordt beïnvloed, in faciliterende en belemmerende zin.

In het hoofdstuk "**Vriendschap, liefde en pro sociaal gedrag**" bestuderen we enerzijds hoe positieve gevoelens tegenover mensen kunnen ontstaan, m.a.w. hoe het komt dat we ons tot anderen aangetrokken voelen en anderzijds welke factoren allemaal meespelen bij het stellen van hulpvaardig gedrag naar anderen.

Monika Kovacs uit Budapest zal ten slotte in het Engels een nog nader te bepalen topic uit de sociale psychologie uiteenzetten.

Afhankelijk van de tijd kunnen ook nog andere hoofdstukken uit het handboek besproken worden.

Doelstellingen

Beschrijving

Sociale psychologie is een algemeen basisvak. Dit houdt in dat er veel theorieën in besproken worden. Een doelstelling is deze niet vanbuiten te leren, maar volledig te begrijpen.

Een tweede doelstelling is theorieën leren toepassen. Eigen voorbeelden vinden, concrete situaties beschrijven uit het dagelijks leven, ... tonen aan dat de theorie begrepen wordt en dat de theorie zeer zinvol is naar de praktijk toe.

Noodzakelijk is de stof niet zomaar te slikken. Bedenkingen formuleren, kritisch omgaan met de stof, afwegingen maken, ... maken dat de stof veel beter verwerkt wordt.

Ten slotte - mede doordat het een mondeling examen is - is het belangrijk de stof op een wetenschappelijke wijze weer te

geven. Dit houdt in dat de juiste termen gebruikt worden, dat er voorzichtig wordt omgesprongen met iets in eigen woorden weer te geven, dat er geen stappen worden overgeslaan bij een theorie, dat elk detail van een onderzoek zijn waarde heeft en dus niet kan weggelaten worden.

Algemene competenties

1. Denk- en redeneervaardigheid - Beroepsspecifiek kunnen redeneren. (Kerncompetentie)
2. Informatie verwerven en verwerken - Beroepsspecifieke informatie zelfstandig en kritisch kunnen verwerven en verwerken. (Kerncompetentie)
3. Kritisch reflecteren - Kritisch kunnen reflecteren op het beroepsspecifieke functioneren. (Kerncompetentie)
4. Besef hebben van maatschappelijke verantwoordelijkheid samenhangend met de beroepspraktijk - Begrip en betrokkenheid hebben ontwikkeld m.b.t. ethische, normatieve en maatschappelijke vragen samenhangend met de toepassing van beroepsspecifieke inzichten en gebruiken.

Specifieke competenties

1. Research - Research - De student kan wetenschappelijke onderzoeksliteratuur kritisch evalueren. (Niveau: integreren) (Kerncompetentie)

Leermiddelen

Verplichte leermiddelen

- Craeynest, P., Craeynest M., Temperman, T., Van Vaerenbergh, G., & Vanhoomissen, T. (2008). *Sociale psychologie. Inleiding*. Leuven: Acco.
- PowerPoint slides op Toledo.
- Eigen nota's van in het hoorcollege.
- Engelse tekst bij hoofdstuk 10 die tijdens de loop van het eerste semester op Toledo zal geplaatst worden.
- Engelse tekst, die betrekking heeft op de topic die Monika Kovacs zal behandelen.

Aanbevolen leermiddelen

Breckler, S.J., Olson, J.M., & Wiggins, E.C. (2005). *Social Psychology Alive*. Belmont, USA: Thomson Wadsworth.

Type

- handboek
- audiovisueel materiaal
- materiaal op digitale leeromgeving

Werkvormen

Omschrijving

Niettegenstaande de grootte van de groep, wordt er toch interactie met de studenten nagestreefd waarbij studenten gestimuleerd worden vragen te beantwoorden en redeneringen mee op te bouwen. Er wordt af en toe gewerkt met audiovisueel materiaal dat in het hoorcollege zelf met en door de studenten besproken wordt.

Types

- hoorcollege

Evaluatie

Types

- mondeling examen

1e examenperiode (januari)

Mondeling examen. Elke student krijgt voldoende schriftelijke voorbereidingstijd om drie vragen te beantwoorden. Het gaat om kennis-, inzichts- en toepassingsvragen. De schriftelijke voorbereiding telt niet mee in de punten, deze is er enkel als hulp voor de student en voor een eventuele bespreking van het examen achteraf. De punten worden dus bepaald aan de hand van de inhoud én de (wetenschappelijke) manier waarop er mondeling op de vragen wordt geantwoord.

3e examenperiode (augustus/september)

Mondeling examen. Elke student krijgt voldoende schriftelijke voorbereidingstijd om drie vragen te beantwoorden. Het gaat om kennis-, inzichts- en toepassingsvragen. De schriftelijke voorbereiding telt niet mee in de punten, deze is er enkel als hulp voor de student en voor een eventuele bespreking van het examen achteraf. De punten worden dus bepaald aan de hand van de inhoud

én de (wetenschappelijke) manier waarop er mondeling op de vragen wordt geantwoord.

Examencontract

Idem de eerste en de derde examenperiode.

Begeleiding

Studenten kunnen na het hoorcollege en erbuiten (op afspraak, mondeling of via mail) met vragen en bedenkingen terecht bij de lector. Er wordt een monitaraat voorzien ter voorbereiding van het mondeling examen. In dit monitaraat kunnen voorbeeldvragen aan bod komen en zaken die vanuit het hoorcollege niet voldoende duidelijk zouden zijn, bekeken worden.

Persoonlijkheidspsychologie

Code: TP1oPersPsy
Groep: /
Studiepunten: 5
Creditcontract mogelijk: Ja
Examencontract mogelijk: Ja
Deeltijds: deel 1
Semester: 2
Onderwijstaal: Nederlands
Docenten: Verleyzen Tim
Coördinator: Verleyzen Tim

Info voor studiekeizers

In het vak Persoonlijkheidspsychologie wordt een overzicht gegeven van de belangrijkste theorieën over de menselijke persoonlijkheid. Vanuit 5 invalshoeken wordt persoonlijkheid op een geheel verschillende manier bekeken; dispositioneel, intrapsychisch, biologisch, cognitief en sociaal. De theorieën over persoonlijkheid van onder andere Freud, Jung, Erikson, Eysenck, Cattell, Murray, Maslow, Rotter en Rogers worden in detail bekeken. Als laatste wordt de overstap gemaakt naar de persoonlijkheidsstoornissen.

Specialisatiegraad

inleidend

Onderwijsactiviteiten

- Persoonlijkheidspsychologie

Inhoud

Na een algemene inleiding over persoonlijkheid en de verschillende invalshoeken ervan, wordt bekeken hoe persoonlijkheid onderzocht en gemeten wordt. In de cursus zal de menselijke persoonlijkheid vanuit 5 invalshoeken bekeken worden: dispositioneel, intrapsychisch, biologisch, cognitief en sociaal. In elke invalshoek zal uitgebreid aandacht geschonken worden aan de belangrijkste theorieën over persoonlijkheid. Als laatste zullen de verschillende persoonlijkheidsstoornissen besproken worden.

In het **dispositionele domein** wordt aandacht geschonken aan Eysenck, Cattell, het circumplex van Wiggins en Leary, het Five Factor Model (Big 5) en tenslotte de MBTI.

In het **biologische domein** wordt bekeken in welke mate de persoonlijkheid erfelijk is.

Een aanzienlijk deel wordt besteed aan het **intrapsychisch domein**. De belangrijkste grondleggers en theorieën van de psychoanalyse worden behandeld waaronder Freud, Jung, Erikson, Kernberg, Kohut en Horney. Naar de meer humanistische kant wordt dieper ingegaan op ondermeer Murray, Rogers en Maslow.

In het **cognitieve domein** komen onder andere de theorieën van Kelly en Rotter aan bod.

Als voorlaatste wordt in het **sociale domein** dieper ingegaan op mogelijke sociale invloeden en aspecten van persoonlijkheid.

De cursus wordt afgerond met het **aanpassingsdomein** waarin vooral een inleiding wordt gegeven op psychopathologie en persoonlijkheidsstoornissen.

Doelstellingen

Beschrijving

Het doel van de cursus is dat de studenten de belangrijkste basistheorieën over persoonlijkheid verwerken zodat deze als uitgangspunt kunnen dienen voor verdere studies of voor de professionele praktijk. Vanuit de abstracte theorieën zal zo veel mogelijk getracht worden de relatie te leggen met het concrete werkveld. De studenten worden tevens aangemoedigd zelfstandig en kritisch over deze theorieën te reflecteren. Bovendien wordt ook het mondeling rapporteren over deze theorieën als belangrijk geacht.

Algemene competenties

1. Denk- en redeneervaardigheid - Beroepsspecifiek kunnen redeneren. (Kerncompetentie)
2. Informatie verwerven en verwerken - Beroepsspecifieke informatie zelfstandig en kritisch kunnen verwerven en verwerken. (Kerncompetentie)
3. Kritisch reflecteren - Kritisch kunnen reflecteren op het beroepsspecifieke functioneren. (Kerncompetentie)

4. Beschikken over het vermogen tot communiceren van informatie, ideeën, problemen en oplossingen, zowel aan specialisten als aan leken - In het Nederlands mondeling en schriftelijk over beroepsspecifieke onderwerpen kunnen communiceren met vertegenwoordigers van het eigen beroepenveld en met vertegenwoordigers van andere beroepenvelden. (Kerncompetentie)
5. Besef hebben van maatschappelijke verantwoordelijkheid samenhangend met de beroepspraktijk - Begrip en betrokkenheid hebben ontwikkeld m.b.t. ethische, normatieve en maatschappelijke vragen samenhangend met de toepassing van beroepsspecifieke inzichten en gebruiken. (Kerncompetentie)

Specifieke competenties

1. Research - Research - De student kan wetenschappelijke onderzoeksliteratuur kritisch evalueren. (Niveau: weten) (Kerncompetentie)

Vereiste voorkennis

Competenties

De studenten moeten in staat zijn om Engelstalige literatuur te begrijpen.

Leermiddelen

Verplichte leermiddelen

- Larsen, R. J. & Buss, D. M. (2006). Personality Psychology. Domains of Knowledge About Human Nature. Boston: McGraw-Hill.
- Powerpointpresentaties
- Eigen notities van het hoorcollege

Het handboek is de basis voor de te kennen leerstof. Er zal duidelijk aangegeven worden welke hoofdstukken en pagina's moeten gekend zijn. Ook de powerpointpresentaties zijn belangrijk.

Type

- handboek
- Andere: PowerPointpresentatie

Werkvormen

Omschrijving

De leerstof wordt in hoorcolleges gegeven. Er zal getracht worden bij elk onderwerp voorbeelden uit het dagelijks leven of de psychologische praktijk te betrekken zodat de maatschappelijke relevantie duidelijk wordt. Hierbij zal audiovisueel en interactief materiaal gebruikt worden. De studenten worden gestimuleerd en aangemoedigd om hierin mee te werken.

Types

- hoorcollege

Evaluatie

Types

- mondeling examen

2e examenperiode (juni)

De studenten krijgen één hoofdvraag en twee kleinere vragen waarin ze bepaalde theorieën, grondleggers of termen moeten bespreken. Het betreft open vragen. Er kan steeds doorgevraagd worden. In het antwoord wordt correctheid, volledigheid, structuur en inzicht verwacht. De studenten krijgen op voorhand voldoende voorbereidingstijd.

3e examenperiode (augustus/september)

De studenten krijgen één hoofdvraag en twee kleinere vragen waarin ze bepaalde theorieën, grondleggers of termen

moeten bespreken. Het betreft open vragen. Er kan steeds doorggevraagd worden. In het antwoord wordt correctheid, volledigheid, structuur en inzicht verwacht. De studenten krijgen op voorhand voldoende voorbereidingstijd.

Examencontract

De studenten krijgen één hoofdvraag en twee kleinere vragen waarin ze bepaalde theorieën, grondleggers of termen moeten bespreken. Het betreft open vragen. Er kan steeds doorggevraagd worden. In het antwoord wordt correctheid, volledigheid, structuur en inzicht verwacht. De studenten krijgen op voorhand voldoende voorbereidingstijd.

Begeleiding

In de loop van de cursus zal aangegeven worden wat mogelijke examenvragen kunnen zijn. Indien aangevraagd door de studenten, worden er monitoraten voorzien voor dit vak. Voor vragen kunnen de studenten steeds terecht bij de docent. Zij kunnen hiervoor best telefonisch of per email een afspraak maken.

Ontwikkelingspsychologie

Code: TP1oOntwPsy
Groep: /
Studiepunten: 5
Creditcontract mogelijk: Ja
Examencontract mogelijk: Ja
Deeltijds: deel 1
Semester: 2
Onderwijstaal: Nederlands
Docenten: Soetens Barbara
Coördinator: Soetens Barbara

Info voor studiekeizers

Om te begrijpen wanneer problemen van psychologische aard optreden, is een grondige kennis van de normale ontwikkeling belangrijk. In dit opleidingsonderdeel worden diverse facetten van de normale menselijke ontwikkeling besproken: de lichamelijke, cognitieve, sociale en de emotionele ontwikkeling. Thema's zoals lichamelijke en motorische rijping, hechting, moraliteit, rolname, spel, taal,... worden overlopen vanaf de prenatale leeftijd tot in de ouderdom. Dit alles is gestoeld op een stevige theoretische basis.

Specialisatiegraad

inleidend

Onderwijsactiviteiten

- Ontwikkelingspsychologie

Inhoud

In een eerste hoofdstuk wordt stilgestaan bij de inhoud en definiëring van ontwikkelingspsychologie en worden enkele ontwikkelingspsychologische theorieën besproken.

De daaropvolgende hoofdstukken behandelen de opeenvolgende levensfasen:

- De prenatale periode en het eerste levensjaar
- Het tweede en derde levensjaar
- De kleuter en het schoolkind
- Jeugdijaren I: lichamelijke en psychosociale ontwikkeling
- Jeugdijaren II: op de grens van de volwassenheid
- De volwassen en oudere mens

Binnen deze levensfasen worden o.a. volgende thema's behandeld: de lichamelijke en psychomotorische ontwikkeling, de persoonlijkheids- en psychosociale ontwikkeling, de emotionele ontwikkeling, de taalontwikkeling en de cognitieve ontwikkeling.

Waar relevant worden ontwikkelingsthema's verder toegelicht en uitgediept via de bespreking van recente wetenschappelijke onderzoeksresultaten.

Doelstellingen

Beschrijving

In het opleidingsonderdeel Ontwikkelingspsychologie worden verschillende theoretische inzichten en begrippen besproken. Studenten worden verondersteld deze theoretische bevindingen te kennen maar ook inzichtelijk te kunnen vertalen naar concrete situaties toe. Studenten worden hiertoe aangemoedigd door zelf voorbeelden te zoeken of gegeven voorbeelden kritisch te benaderen.

In het opleidingsonderdeel Ontwikkelingspsychologie worden diverse facetten van de menselijke ontwikkeling overlopen binnen de opeenvolgende levensfasen. Studenten worden verondersteld om binnen elke levensfase te weten hoe bepaalde ontwikkelingsaspecten zich uiten. Daarnaast dienen ze de evolutie van deze ontwikkelingsthema's te begrijpen en te kunnen schetsen over de levensfasen heen.

Menselijke ontwikkeling is geen geïsoleerd gebeuren. Zo gaat cognitieve ontwikkeling samen met emotionele en sociale ontwikkeling. Studenten worden aangemoedigd deze samenhang kritisch en inzichtelijk te benaderen.

Algemene competenties

1. Informatie verwerven en verwerken - Beroepsspecifieke Informatie zelfstandig en kritisch kunnen verwerven en verwerken. (Kerncompetentie)
2. Kritisch reflecteren - Kritisch kunnen reflecteren op het beroepsspecifieke functioneren.
3. Besef hebben van maatschappelijke verantwoordelijkheid samenhangend met de beroepspraktijk - Begrip en betrokkenheid hebben ontwikkeld m.b.t. ethische, normatieve en maatschappelijke vragen samenhangend met de toepassing van beroepsspecifieke inzichten en gebruiken.

Specifieke competenties

1. Research - Research - De student kan wetenschappelijke onderzoeksliteratuur kritisch evalueren. (Niveau: weten)

Vereiste voorkennis

Competenties

Studenten moeten in staat zijn om een Engelstalige tekst te begrijpen

Leermiddelen

Verplichte leermiddelen

- Handboek : Mönks, F.J., & Knoers, A.M.P. (2004). *Ontwikkelingspsychologie. Inleiding tot de verschillende deelgebieden (12e dr.)*. Assen: Koninklijke Van Gorcum.
- Eigen nota's.
- Teksten (Nederlandstalig en/of-Engelstalig) die met betrekking tot een deeltje van de cursus verspreid zullen worden in de loop van het academiejaar.
- PowerPoint slides.

Aanbevolen leermiddelen

- Audiovisueel materiaal, getoond tijdens de hoorcolleges.

Type

- handboek
- audiovisueel materiaal
- materiaal op digitale leeromgeving

Werkvormen

Omschrijving

Als werkvorm worden hoorcolleges gehanteerd. Studenten worden aangemoedigd actief met de leerstof bezig te zijn en interactief op te treden via het stellen van vragen, kleine opdrachten tijdens de les,...

Tijdens het hoorcollege wordt er geregeld gebruik gemaakt van audiovisueel materiaal ter illustratie van de aangebrachte leerstof.

Types

- hoorcollege

Evaluatie

Types

- schriftelijk examen

2e examenperiode (juni)

Het examen is een schriftelijk, gesloten boek examen en bestaat uit een combinatie van multiple choice vragen (10 pntn) en open vragen (10 pntn). Beide types vragen kunnen zowel kennis, inzicht als toepassing toetsen.

Het meerkeuzegedeelte werkt met giscorrectie, waarbij 1/N-1 punt wordt afgetrokken per fout antwoord (N = aantal alternatieven per vraag).

3e examenperiode (augustus/september)

De derde examenperiode is gelijkaardig aan de tweede examenperiode en bestaat m.a.w. ook uit een meerkeuzegedeelte (10 pntn) en een gedeelte open vragen (10 pntn).

Examencontract

Idem tweede en derde examenperiode.

Begeleiding

- In het handboek vindt men op het einde van elk hoofdstuk controleopdrachten en -vragen die de student de mogelijkheid geven tot vrijblijvende self-assessment.
- Vragen en bedenkingen over de leerstof kunnen steeds geformuleerd worden buiten en tijdens de lessen.
- Indien aangevraagd door de studenten, kunnen monitoraten worden georganiseerd.
- Op de digitale leeromgeving Toledo wordt een proefexamen aangeboden, waarvan de verbetering besproken wordt tijdens de laatste lesbeurt. Dit proefexamen is vrijblijvend en de resultaten tellen niet mee voor het eigenlijke examen.

Gedragsneurowetenschappen

Code: TP1oGedrNeuro
Groep: /
Studiepunten: 5
Creditcontract mogelijk: Ja
Examencontract mogelijk: Ja
Deeltijds: deel 2
Semester: 1
Onderwijstaal: Nederlands
Docenten: Lafosse Christophe
Coördinator: Lafosse Christophe

Info voor studiekeizers

In deze cursus bestuderen we het menselijk gedrag als resultaat van de samenwerking tussen het zenuwstelsel en de omgeving van de mens. We leren begrijpen wat de allerkleinste biologische fundamenteën, die gedrag en denkactiviteiten mogelijk maken, zijn en hoe deze samen kunnen resulteren tot 'gedrag en denkactiviteiten' zoals waarnemen, geheugen, aandacht, taal, bewegen en gedragscontrole. Dit wordt ook verduidelijkt aan de hand van voorbeelden van hoe deze functies verstoord kunnen zijn na hersenletsels.

Specialisatiegraad

inleidend

Onderwijsactiviteiten

- Gedragsneurowetenschappen

Inhoud

Na een inleidende situering van het domein van de toegepaste gedragsneurowetenschappen wordt in een eerste deel ingegaan op de neurofylogenetische aspecten van de hersenen en gedragsfuncties. Dit wordt gekoppeld aan het ontstaan van het complex menselijk handelen en gedrag.

Hierbij wordt de aanzet gegeven naar een tweede deel waarin de ontogenese van het menselijk brein wordt besproken en inzicht wordt verschaft in het begrijpen van de uiteindelijke macroscopische bouw van de hersenen.

In een derde deel wordt uitvoerig ingegaan op de cytologie van de zenuwcel en de cellulaire neurofysiologie als biologische basis van het gedrag. Verder wordt besproken hoe door synaptische informatieoverdracht complexe neurofunctionele circuits ontstaan die verantwoordelijk zijn voor de complexiteit van de gedragsfuncties.

In een vierde deel wordt dit verder uitgediept aan de hand van een systematische beschrijving van de correlatie tussen functionele neuroanatomie en hersen-gedrags(dis)functies. We beschrijven met andere woorden belangrijke gedragsfuncties, alsmede hoe deze verstoord kunnen worden, van de verschillende macroscopische structuren uit deel twee: de grote hersenen (corticale en subcorticale structuren), de tussenhersenen, de kleine hersenen, de hersenstam en het ruggenmerg.

In een laatste deel bespreken we de recente wetenschappelijke evoluties op vlak van de neurowetenschappen aan de hand van enkele capita selecta.

Doelstellingen

Beschrijving

In deze cursus ligt de nadruk op hoe menselijk gedrag mogelijk is dankzij de werking van ons zenuwstelsel in relatie met de omgeving. Het geeft ons ook een beter zicht op het begrijpen van verstoord gedrag na hersendisfuncties.

Algemene competenties

1. Denk- en redeneervaardigheid - Beroepsspecifiek kunnen redeneren. (Kerncompetentie)
2. Informatie verwerven en verwerken - Beroepsspecifieke informatie zelfstandig en kritisch kunnen verwerven en verwerken. (Kerncompetentie)
3. Kritisch reflecteren - Kritisch kunnen reflecteren op het beroepsspecifieke functioneren. (Kerncompetentie)

Specifieke competenties

1. Psychologische diagnostiek - Voorbereiding - De student kan een hypothese i.v.m. de vraag (het probleem) formuleren. (Niveau: integreren) (Kerncompetentie)

2. Research - Research - De student kan wetenschappelijke onderzoeksliteratuur kritisch evalueren. (Niveau: integreren) (Kerncompetentie)

Leermiddelen

Verplichte leermiddelen

Het cursusmateriaal bestaat in zijn geheel (*en zal ook in zijn geheel worden aangeboden*) uit:

- D'Hooge, R. (2007). *De zenuwcel. Zakboek neurofysiologie*. Leuven: Acco.
- Lafosse, C. (2007). *Syllabus gedragsneurowetenschappen*. Antwerpen, Lessius hogeschool: niet gepubliceerde cursus.
- Pakket bestaande uit een zelf te construeren hersenmodel en CD-rom met neuroanatomisch beeldmateriaal.
- PowerPoint slides op Toledo.

Aanbevolen leermiddelen

- Carter, R. (1998). *Het brein in kaart. Op verkenningstocht door de menselijke hersenen*. Abcoude: Uniepers en Segment B.V./Natuur & Techniek.
- Greenfield, S. (2001). *Brain story. Ontsluiting van onze raadselachtige binnenwereld*. AH Baarn: Bosch & Keuning.
- Kolb, B., & Whishaw, I.Q. (1998). *Fundamentals of human neuropsychology*. New York: W.H. Freeman & Company.

Type

- handboek
- audiovisueel materiaal
- materiaal op digitale leeromgeving

Werkvormen

Omschrijving

Tijdens de lessen wordt er veel gebruikt gemaakt van audiovisueel materiaal.

Types

- hoorcollege

Evaluatie

Types

- schriftelijk examen

1e examenperiode (januari)

Schriftelijk examen bestaande uit multiple choice vragen en enkele open vragen.

De multiple choice vragen peilen zowel naar feitenkennis als naar verworven inzichten in de leerstof over de hoofdstukken heen. Hierbij wordt ook een giscorrectie voor raden toegepast.

De open vragen peilen naar feitenkennis en inzicht, maar kunnen ook peilen naar de integratie en toepassing van de leerstof op een alledaagse situatie (bv. iemand wordt geconfronteerd met stress en concentratieproblemen, of, iemand wordt geconfronteerd met een dementerend familielid; hoe kan je dit begrijpen en in verband brengen met leerstof uit bepaalde hoofdstukken?).

3e examenperiode (augustus/september)

De derde examenperiode is identiek aan de eerste, m.a.w. een schriftelijk examen bestaande uit multiple choice vragen en enkele open vragen.

De multiple choice vragen peilen zowel naar feitenkennis als naar verworven inzichten in de leerstof over de hoofdstukken heen. Hierbij wordt ook een giscorrectie voor raden toegepast.

De open vragen peilen naar feitenkennis en inzicht, maar kunnen ook peilen naar de integratie en toepassing van de leerstof op een alledaagse situatie (bv. iemand wordt geconfronteerd met stress en concentratieproblemen, of, iemand

wordt geconfronteerd met een dementerend familielid; hoe kan je dit begrijpen en in verband brengen met leerstof uit bepaalde hoofdstukken ?).

Examencontract

Schriftelijk examen bestaande uit multiple choice vragen en enkele open vragen.

De multiple choice vragen peilen zowel naar feitenkennis als naar verworven inzichten in de leerstof over de hoofdstukken heen. Hierbij wordt ook een giscorrectie voor raden toegepast.

De open vragen peilen naar feitenkennis en inzicht, maar kunnen ook peilen naar de integratie en toepassing van de leerstof op een alledaagse situatie (bv. iemand wordt geconfronteerd met stress en concentratieproblemen, of, iemand wordt geconfronteerd met een dementerend familielid; hoe kan je dit begrijpen en in verband brengen met leerstof uit bepaalde hoofdstukken ?).

Begeleiding

Tijdens het hoorcollege is er steeds mogelijkheid tot vragen stellen. Eveneens zal tijdens de colleges duidelijk worden besproken welke aspecten belangrijk zijn bij studeren van het leermateriaal.

Statistiek I

Code: TP1oStat
Groep: /
Studiepunten: 4
Creditcontract mogelijk: Ja
Examencontract mogelijk: Ja
Deeltijds: deel 1
Semester: 1
Onderwijstaal: Nederlands
Docenten: Valkeneers Guido, Vanhooimissen Tim
Coördinator: Valkeneers Guido

Info voor studiekeizers

In deze cursus bespreken we hoe onderzoeksgegevens op een overzichtelijke manier voorgesteld kunnen worden en op welke wijze de samenhang tussen variabelen bestudeerd kan worden. De studenten maken kennis met SPSS: ze leren een bestand aan te maken en eenvoudige analyses uit te voeren.

Specialisatiegraad

inleidend

Onderwijsactiviteiten

- Statistiek I

Inhoud

Inleiding

Als inleiding wordt de plaats van de statistiek in het sociaal-wetenschappelijk onderzoek besproken. Hierbij wordt het begrip variabele (eigenschap) geïntroduceerd. Een belangrijk onderdeel bij het onderzoek is het operationaliseren en meten van variabelen. Er wordt hierbij een overzicht gegeven van de soorten variabelen en van de verschillende meetniveaus.

Univariate analyse

De studie van één enkele variabele.

Er wordt aandacht besteed aan methoden om gegevens te verzamelen. Eenmaal de onderzoeker over zijn gegevens beschikt kan de analyse starten. Voor de beschrijving van één variabele omvat dit de volgende technieken:

- Frequentieverdeling opstellen, aangevuld met grafische weergave
- Percentielen definiëren en berekenen
- Centrummaten definiëren en berekenen (zoals rekenkundig gemiddelde, mediaan, modus, gewogen gemiddelde,...)
- Spreidingsmaten definiëren en berekenen (zoals range, standaarddeviatie, variantie, interkwartiel bereik,...)
- Scheefheidscoëfficiënt en kurtosis

Een aantal van de berekende kengetallen worden met elkaar in verband gebracht in formules (zoals bij de berekening van de standaardscores) of in figuren (zoals bij de box-plot). Tevens wordt nagegaan wat er gebeurt met de frequentieverdeling en met de kengetallen bij een lineaire transformatie. De univariate analyse wordt afgesloten met de studie van een belangrijke theoretische frequentieverdeling, namelijk de normale verdeling.

Bivariate analyse

De studie van het verband tussen twee variabelen.

De methoden die gehanteerd worden bij de studie van het verband tussen twee variabelen hangen af van welke soort die variabelen zijn. Voor nominale variabelen kunnen we een kruistabel opstellen en op grond van de chi-kwadraat en de associatiematen de samenhang tussen deze variabelen bestuderen.

Een andere techniek die wordt toegepast op twee kwantitatieve variabelen is de regressie- en correlatieanalyse. Met behulp van de kleinste kwadratenmethode wordt de vergelijking van de regressielijn afgeleid. Begrippen zoals covariantie, determinatie- en correlatiecoëfficiënt worden eveneens besproken. Hierbij primeert steeds de interpretatie van de resultaten boven de wiskundige afleidingen.

SPSS

De studenten krijgen een introductie in het gebruik van SPSS, d.w.z. de studenten leren een datafile aanmaken en alle elementen uit de beschrijvende statistiek kunnen ze hanteren. Ze leren eveneens om de computeruitvoer van SPSS goed te kunnen lezen en te begrijpen.

Doelstellingen

Beschrijving

De student kent de plaats van statistiek in het wetenschappelijk onderzoek. Hij is in staat om de onderzoeksgegevens op een overzichtelijke wijze te presenteren, via kengetallen en een grafische weergave. Bovendien kan hij de samenhang tussen meerdere variabelen onderzoeken, hierbij rekening houdend met het niveau van deze variabelen.

De student kan in SPSS een data file aanmaken en alle beschrijvende maten berekenen. De student is in staat om de SPSS output te interpreteren.

Algemene competenties

1. Denk- en redeneervaardigheid - Beroepsspecifiek kunnen redeneren. (Kerncompetentie)
2. Informatie verwerven en verwerken - Beroepsspecifieke informatie zelfstandig en kritisch kunnen verwerven en verwerken. (Kerncompetentie)

Specifieke competenties

1. Psychologische diagnostiek - Verwerking - De student kan de onderzoeksgegevens statistisch en klinisch ordenen en interpreteren. (Niveau: weten)

Vereiste voorkennis

Competenties

Er is geen voorkennis vereist.

Leermiddelen

Verplichte leermiddelen

- Van Peet, A., Van den Wittenboer, G., en Hox J. (2004). Toegepaste statistiek: beschrijvende technieken. Groningen: Wolters-Noordhoff.
- Software pakket SPSS.
- Cursusmateriaal en oefeningen, beschikbaar gesteld via Toledo.

Aanbevolen leermiddelen

- Van Peet, A., Van den Wittenboer, G. en Hox, J. (2004). Toegepaste statistiek - Beschrijvende technieken - werkboek. Groningen: Wolters-Noordhoff.
- Baarda, D., de Goede, M. en van Dijkum, C. (2007). Basisboek statistiek met SPSS. Groningen: Wolters-Noordhoff.
- De Vocht, A. (2008). Basishandboek SPSS 16 voor Windows. Utrecht: Bijleveld Press

Type

- handboek
- materiaal op digitale leeromgeving

Werkvormen

Omschrijving

Alle statistische begrippen worden aangebracht tijdens de hoorcolleges. Het accent zal vooral gelegd worden op de betekenis en interpretatie, hoewel eveneens aandacht wordt besteed aan de opstelling van formules. De hoorcolleges zullen ondersteund worden via Toledo.

Op het einde van elk hoofdstuk worden een aantal oefeningen opgegeven om de geziene leerstof in te oefenen en te begrijpen. Er wordt van iedere student verwacht dat hij de oefeningen maakt

Verder zijn er nog een aantal sessies voorzien met overzichtsoefeningen. Op die manier worden grotere delen van de leerstof geïntegreerd.

Naast de hoorcolleges zijn er (vrijblijvende) monitoraten voorzien om oefeningen op te lossen en eventuele moeilijkheden over de leerstof te bespreken. Er zijn eveneens een (beperkt) aantal beurten practicum voorzien, waarin de studenten uitsluitend met SPSS kunnen werken.

In de loop van de maand november/december is er een (vrijblijvend) proefexamen voorzien om een indruk te krijgen van de aard en de moeilijkheidsgraad van het examen in januari.

Types

- hoorcollege
- practicum
- begeleide zelfstudie
- werkcollege/oefenzitting

Evaluatie

Types

- schriftelijk examen

1e examenperiode (januari)

Er is een schriftelijk examen voorzien, waarin kennis en inzicht in aan bod komt. Tijdens dit geslotenboek examen mogen de studenten gebruik maken van een eenvoudig rekenapparaat en een formularium dat door de docent beschikbaar gesteld wordt.

Tijdens dit examen komen zowel open vragen als multiple choice items aan bod. De MC items zullen voor 50% het resultaat bepalen. Bij deze MC items zal een giscorrectie toegepast worden.

De studenten zullen - desgevraagd - deelnemen als proefpersoon en/of als proefleider aan wetenschappelijk onderzoek.

2e examenperiode (juni)

3e examenperiode (augustus/september)

Er is een schriftelijk examen voorzien, waarin kennis en inzicht in aan bod komt. Tijdens dit geslotenboek examen mogen de studenten gebruik maken van een eenvoudig rekenapparaat en een formularium dat door de docent beschikbaar gesteld wordt.

Tijdens dit examen komen zowel open vragen als multiple choice items aan bod. De MC items zullen voor 50% het resultaat bepalen. Bij deze MC items zal een giscorrectie toegepast worden.

Examencontract

De inhoud en evaluatie van het examencontract is gelijk aan het diplomacontract.

Begeleiding

Naast het beschikbare oefenmateriaal met oplossingen kunnen individueel vragen gesteld worden aan de docent via e-mail: guido.valkeneers@lessius.eu

Psychodiagnostiek I

Code: TP1oPsyDiagn
Groep: /
Studiepunten: 4
Creditcontract mogelijk: Ja
Examencontract mogelijk: Ja
Deeltijds: deel 2
Semester: 2
Onderwijstaal: Nederlands
Docenten: Decaluwé Veerle
Coördinator: Decaluwé Veerle

Info voor studiekeizers

Psychodiagnostiek is een belangrijk onderdeel binnen de beroepspraktijk van een bachelor toegepaste psychologie. In de cursus Psychodiagnostiek-I komt de geschiedenis van de psychodiagnostiek eerst aan de orde gevolgd door een uiteenzetting over wat een test is, wat zijn eigenschappen dienen te zijn. Vervolgens volgt een overzicht van de soorten tests en een bespreking van de bouwstenen van tests, items. Dan komen de meer technisch-statistische delen aan de orde zoals de bepaling van de betrouwbaarheid volgens de klassieke testtheorie en validiteit.

Specialisatiegraad

inleidend

Onderwijsactiviteiten

- Psychodiagnostiek I

Inhoud

De cursus bestaat uit 5 grote delen.

1. Het eerste deel vangen we aan met enkele gangbare definities van psychodiagnostiek en het doel van psychodiagnostiek. Vervolgens gaan we in op de **geschiedenis van de psychodiagnostiek** waarbij vooral de geschiedenis van de ontwikkeling van meetinstrumenten aan bod komt.
2. In het tweede deel komen verschillende aspecten over het **meten in de psychologie** aan bod. Daarbij gaan we in op de definitie van een psychologische test en de betekenis van schalen. We bekijken de verschillende kenmerken van psychodiagnostische instrumenten (antwoordschalen, meetniveau, scoring en normen, aard van het gemeten gedrag). De relatie tussen testen en meten wordt behandeld. Dit deel wordt besloten met een overzicht van beschikbare soorten van tests en testmethodieken aan de hand van voorbeelden van testindelingen.
3. Het derde deel behandelt de **betrouwbaarheid** van meetinstrumenten. We bespreken achtereenvolgens de betekenis van betrouwbaarheid, de klassieke testtheorie, verschillende benaderingen voor het schatten van de betrouwbaarheid en vuistregels voor de beoordeling van betrouwbaarheid.
4. Het vierde deel gaat over de **validiteit** van meetinstrumenten. We bespreken de betekenis van validiteit, verschillende manieren om validiteit te onderzoeken, enkele problemen met betrekking tot de validiteitscoëfficiënten en vuistregels voor de beoordeling van validiteit.
5. In het laatste deel behandelen we enkele thema's over het nemen van **beslissingen op grond van tests** zoals de bijdrage van een test in het beslissingsproces en de controverse tussen klinische en statistische predictie.

Doelstellingen

Beschrijving

Kennis

- Historische oorsprong van bepaalde meetinstrumenten en testmaterialen kennen
- Kennis hebben over de verscheidenheid aan tests en testindelingen
- Vertrouwd raken met woordenschat, begrippen en logica bij het meten van gedrag
- Items afkomstig uit verschillende schaaltypes kunnen herkennen

- Transformatiemeetwaarden kunnen bepalen en op correcte wijze interpreteren in de context waarin ze worden gebruikt
- Weten wat normen en profielen zijn en deze op gepaste wijze kunnen gebruiken
- De klassieke testtheorie mbt betrouwbaarheid en validiteit begrijpen en kunnen toelichten
- Weten wat betrouwbaarheid is en hoe dit kan worden nagegaan
- Weten wat validiteit is en hoe dit kan worden nagegaan

Inzicht

- De relatieve plaats van tests binnen het diagnostisch proces begrijpen
- Inzicht hebben in de evolutie van testgebruik
- Inzien dat meten in de psychologie doorgaans stoelt op operationalisatie van hypothetische constructen
- Correct gebruik en interpretatie van normeringssystemen
- Inzicht hebben in de klassieke testtheorie en de tekorten ervan
- Inzicht hebben in het gebruik van correlatiemethoden voor de evaluatie van tests

Vaardigheden

- Een keuze kunnen maken van een geschikt meetinstrument
- Een kritische evaluatie kunnen maken van tests en testgebruik
- Meetniveau van een concreet meetinstrument en/of van de individuele vragen kunnen bepalen
- Een gepaste keuze voor een transformatiemeetwaarde maken in functie van de gestelde onderzoeksvraag
- Het begrijpen en kunnen gebruiken van verschillende normeringssystemen (weten wat normen en profielen zijn en deze op gepaste wijze kunnen gebruiken)
- Het theoretisch verband tussen testlengte en testbetrouwbaarheid kunnen toepassen op concrete gegevens
- Het correct kunnen gebruiken van scoresystemen, omzettabelen, betrouwbaarheidsindices en validiteitsgegevens

Algemene competenties

1. Denk- en redeneervaardigheid - Beroepsspecifiek kunnen redeneren. (Kerncompetentie)
2. Informatie verwerven en verwerken - Beroepsspecifieke informatie zelfstandig en kritisch kunnen verwerven en verwerken. (Kerncompetentie)
3. Kritisch reflecteren - Kritisch kunnen reflecteren op het beroepsspecifieke functioneren. (Kerncompetentie)
4. Besef hebben van maatschappelijke verantwoordelijkheid samenhangend met de beroepspraktijk - Begrip en betrokkenheid hebben ontwikkeld m.b.t. ethische, normatieve en maatschappelijke vragen samenhangend met de toepassing van beroepsspecifieke inzichten en gebruiken.

Specifieke competenties

1. Psychologische diagnostiek - Voorbereiding - De student kan de (hulp-) vraag of opdracht analyseren. (Niveau: inzien)
2. Psychologische diagnostiek - Voorbereiding - De student kan een hypothese i.v.m. de vraag (het probleem) formuleren. (Niveau: weten)
3. Psychologische diagnostiek - Voorbereiding - De student kan een keuze maken uit de onderzoeksmiddelen voor uitvoering van onderzoek. (Niveau: inzien) (Kerncompetentie)
4. Psychologische diagnostiek - Voorbereiding - De student kan een psychologisch onderzoeksprogramma samenstellen i.f.v. de vraag, het probleem of de opdracht. (Niveau: weten)
5. Psychologische diagnostiek - Uitvoering - De student kan psychologische onderzoekstechnieken hanteren. Hij kan psychologische testen en proeven correct en gestandaardiseerd afnemen. (Niveau: weten) (Kerncompetentie)
6. Psychologische diagnostiek - Verwerking - De student kan de testgegevens scoren en quoteren. (Niveau: inzien) (Kerncompetentie)
7. Psychologische diagnostiek - Verwerking - De student kan de onderzoeksgegevens statistisch en klinisch ordenen en interpreteren. (Niveau: inzien) (Kerncompetentie)
8. Research - Research - De student kan wetenschappelijke onderzoeksliteratuur kritisch evalueren. (Niveau: inzien) (Kerncompetentie)

Leermiddelen

Verplichte leermiddelen

- Handboek: Drenth, P.J.D. & Sijsma K. (2006). Testtheorie: Inleiding in de theorie van de psychologische test en zijn toepassingen. Houten: Bohn Stafleu van Loghum.
- Teksten van docent beschikbaar op Toledo.
- Slides beschikbaar op Toledo.
- Eigen nota's.

Aanbevolen leermiddelen

Type

- handboek
- cursus
- materiaal op digitale leeromgeving
- Andere: Eigen nota's

Werkvormen

Omschrijving

De leerstof wordt in een hoorcollege gegeven. Via vragen en kleine opdrachten wordt toch gestreefd naar interactie tussen student en docent.

Types

- hoorcollege

Evaluatie

Types

- schriftelijk examen

2e examenperiode (juni)

Het examen is een combinatie van meerkeuzevragen (80% van de punten) en open vragen (20% van de punten). Bij de meerkeuzevragen wordt een giscorrectie toegepast.

3e examenperiode (augustus/september)

Het examen is een combinatie van meerkeuzevragen (80% van de punten) en open vragen (20% van de punten). Bij de meerkeuzevragen wordt een giscorrectie toegepast.

Examencontract

Het examen is een combinatie van meerkeuzevragen (80% van de punten) en open vragen (20% van de punten). Bij de meerkeuzevragen wordt een giscorrectie toegepast.

Begeleiding

Mogelijkheid tot vragen stellen tijdens de les, na de les of na afspraak met de docent. In het midden en op het einde van de cursus wordt er een monitoraatles voorzien waarop studenten terecht kunnen met vragen over de inhoud van de cursus.

Gesprekstechnieken I

Code: TP1oGesprekst
 Groep: /
 Studiepunten: 4
 Creditcontract mogelijk: Ja
 Examencontract mogelijk: Ja
 Deeltijds: deel 2
 Semester: 1
 Onderwijstaal: Nederlands
 Docenten: Verspeek Birgit
 Coördinator: Verspeek Birgit

Info voor studiekeizers

Gesprekstechnieken I, Gesprekstechnieken II en Counseling & Coaching , zijn drie vakken die tijdens de opleiding gevolgd dienen te worden en op mekaar aansluiten. Gesprekstechnieken I is het eerste ervan en wordt door de studenten gevolgd tijdens het eerste studiejaar. Het kan opgesplitst worden in twee delen.

In deel 1 worden de theoretische basisbeginselen van communicatie toegelicht, evenals de theoretische achtergrond van de psychologische gespreksvoering. Deze kennis zal in de volgende jaren ook de basis vormen voor de vakken GT II en C&C. Deel 2 van de cursus gaat dieper in op sociale vaardigheden die onontbeerlijk zijn voor een goede hulpverlener (feedback geven, aanknopen van een gesprek, zelfkennis, ...). Op het einde van het semester wordt een oefenmoment voorzien onder begeleiding van de studenten 3BaTp

Specialisatiegraad

inleidend

Onderwijsactiviteiten

- Gesprekstechnieken I

Inhoud

Het vak Gesprekstechnieken I kan opgesplitst worden in twee delen. Het eerste gedeelte handelt over communicatie en psychologische gespreksvoering. Het onderscheid tussen psychologische- en alledaagse gespreksvoering wordt toegelicht en benadrukt. Daarbij wordt een referentiekader bestudeerd rond professionele gespreksvoering en de gepaste basishouding van de psycholoog. In het tweede deel van de cursus wordt dieper ingegaan op sociale vaardigheden die noodzakelijk zijn voor een hulpverlener.

Deel 1 : communicatie en psychologische gespreksvoering

Hoofdstuk 1 van het handboek *Psychologische Gespreksvoering* geeft de **korte inhoud** weer van de verschillende hoofdstukken.

Hoofdstuk 2 benadrukt dat de **keuze van het referentiekader dat je als hulpverlener kiest**, het handelen als psychologisch dienstverlener kleurt. Deze keuze moet dus verantwoord en doordacht gebeuren.

In hoofdstukken 3 en 4 wordt stilgestaan bij theoretische uitgangspunten en gezichtspunten rond het domein van de persoonlijkheidspsychologie. Dit is belangrijk omdat zij het fundament vormt voor handelen bij professionele dienstverlening en begeleiding.

In hoofdstuk 3 wordt aandacht besteed aan **opvattingen uit de humanistische psychologie**, met name de theorie en de methoden van de cliëntgerichte benadering (Rogers, 1951, Swildens, 1999). Enkele aspecten vanuit de cognitieve psychologie van Wexler (1974) worden ter aanvulling en als verscherping van de Rogeriaanse visie toegelicht. In hoofdstuk 4 worden **theorieën over het sociaal-leren** (Mischel, 1973; Bandura, 1977, 1997) verduidelijkt. Ze zijn belangrijk omdat ze onze visie op het functioneren van mensen in het algemeen beïnvloeden, en gezien hun betekenis voor het leren oplossen van problemen.

Een viertal **'rollen' van de psychologische dienstverlener** worden beschreven in hoofdstuk 5, evenals een gespreksmodel, ontleend aan Egan (1994). Hier wordt systematisch weergegeven welke fasen men in een (reeks van) gesprek kan onderscheiden.

Deel 2 : sociale vaardigheden

Tijdens het inleidend onderdeel "het aanknopen van een gewoon gesprek" wordt het fenomeen besproken van 'de eerste indruk'. We bekijken manieren waarop je jezelf het beste kan voorstellen.

Vervolgens komt het thema **"non-verbaal gedrag"** aan bod. We bekijken de signalen die een gesprekspartner kan geven, zonder hier woorden voor te gebruiken. Aansluitend hierop worden enkele theorieën toegelicht rond interpersoonlijke afstand, lichaamshouding en paralinguïstiek.

In de les rond **"Feedback geven en ontvangen"** bekijken we de do's en dont's van feedback geven aan de hand van het Johari venster. (Luft, J. and Ingham, H., 1955)

Als laatste maar zeker niet het onbelangrijkste gedeelte **"zelfbeeld en zelfbewust zijn"**, kijken we vanuit de theorie van de kernkwadranten van Ofman (Ofman, D. ,1992.) naar onszelf. We gaan hierbij onze kernkwaliteiten en valkuilen na. Zeer belangrijk is hierbij na te denken over de impact die deze eigenschappen hebben op ons werk als hulpverlener.

Doelstellingen

Beschrijving

In het opleidingsonderdeel Gesprekstechnieken I komen de studenten veelvuldig in contact met psychologische begrippen en theorieën. Het is een doelstelling van dit vak de studenten in contact te brengen met deze abstracte materie, terminologie en wetenschappelijke uitgangspunten. Het is voor hen een uitdaging om deze kennis te linken met hun leefwereld en te vertalen naar de werkelijkheid. Dit doen ze aan de hand van voorbeelden, casussen en beeldmateriaal. Daarvoor is kennis van en inzicht in theoretische basisnoties onontbeerlijk.

Tevens is het van groot belang tijdens deze cursus dat de studenten zich bewust worden van hun eigen handelen. De manier waarop de studenten in het leven staan en sociaal omgaan met mensen heeft een impact op de omgang met hun (toekomstige) cliënten. Met hulp van de lessenreeks rond sociale vaardigheden en de praktijknamiddag op het einde van het semester, moeten de studenten kritisch leren kijken naar zichzelf en hun leefwereld.

Algemene competenties

1. Denk- en redeneervaardigheid - Beroepsspecifiek kunnen redeneren.
2. Informatie verwerven en verwerken - Beroepsspecifieke informatie zelfstandig en kritisch kunnen verwerven en verwerken.
3. Kritisch reflecteren - Kritisch kunnen reflecteren op het beroepsspecifieke functioneren.
4. Projectmatig en methodisch handelen in functie van creatieve kennisontwikkeling - Geconfronteerd met 'nieuwe' beroepsspecifieke problemen door combinatie van bestaande oplossingen planmatig een eigen oplossing kunnen genereren/tot stand brengen of op externe deskundigheid een beroep kunnen/willen doen.
5. Beschikken over het vermogen tot communiceren van informatie, ideeën, problemen en oplossingen, zowel aan specialisten als aan leken - In het Nederlands mondeling en schriftelijk over beroepsspecifieke onderwerpen kunnen communiceren met vertegenwoordigers van het eigen beroepenveld en met vertegenwoordigers van andere beroepenvelden.
6. Besef hebben van maatschappelijke verantwoordelijkheid samenhangend met de beroepspraktijk - Begrip en betrokkenheid hebben ontwikkeld m.b.t. ethische, normatieve en maatschappelijke vragen samenhangend met de toepassing van beroepsspecifieke inzichten en gebruiken.

Specifieke competenties

1. Psychologische diagnostiek - Voorbereiding - De student kan de (hulp-) vraag of opdracht analyseren. (Niveau: inzien)
2. Psychologische diagnostiek - Uitvoering - De student kan individuen, groepen en/of organisaties screenen op verzoek van doorverwijzers en/of opdrachtgevers. (Niveau: inzien)
3. Psychologische diagnostiek - Verwerking - De student kan een advies formuleren. (zie ook functioneel geheel 2 : Advies- en informatieverstrekking) (Niveau: inzien)
4. Advies- en informatieverstrekking - Advisering - De student kan samen met de cliënt/opdrachtgever zoeken naar haalbare oplossingen. (Niveau: inzien)
5. Advies- en informatieverstrekking - Advisering - De student kan een advies formuleren voor verder onderzoek. (Niveau: inzien)
6. Communicatie - Rapportering - De student kan onderhandelen en bemiddelen i.f.v. de (hulp)vraag. (Niveau: inzien)
7. Communicatie - Overleg - De student kan contacten leggen met andere (hulpverlenings)- instanties en deze werkrelatie onderhouden. (Niveau: inzien)
8. Communicatie - Gespreksvoering - De student kan een gesprek voeren met de hulpvrager, in het kader van : - intake (zie 1.1.1) - psychodiagnostiek (zie 1.2.1) - crisisopvang (zie 3. Interventie) - advies- en informatieverstrekking (zie functioneel geheel 2.) - studie- en beroepskeuze - loopbaanplanning - ... (Niveau: inzien)
9. Communicatie - Gespreksvoering - De student kan overleg plegen met : - de opdrachtgever - het multidisciplinair team - e.a. ... (Niveau: inzien)

Leermiddelen

Verplichte leermiddelen

- Lang, G. & van der Molen, H.T. (2003. 12de druk). *Psychologische gespreksvoering. Een basis voor hulpverlening*. Soest: Nelissen. 240 blz., ISBN 9024409616, 27.50 euro
- Cursus Gesprekstechnieken 1 (teksten)
- PowerPoint slides op Toledo.
- Eigen nota's van in het hoorcollege.

- Engelse en Nederlandse teksten beschikbaar op Toledo.

Aanbevolen leermiddelen

- /

Type

- handboek
- cursus
- audiovisueel materiaal
- materiaal op digitale leeromgeving

Werkvormen

Omschrijving

De leerstof wordt in hoorcolleges gegeven. Tijdens het hoorcollege wordt er gewerkt met beeldmateriaal om de leerstof te verduidelijken en toe te passen. Niettegenstaande de grootte van de groep, wordt er toch interactie met de studenten nagestreefd. Daarbij worden zij gestimuleerd om tijdens de les vragen te beantwoorden en redeneringen mee op te bouwen. Op het einde van het semester wordt er een oefenmoment voorzien samen met de studenten van 3 BaTp.

Types

- hoorcollege
- begeleide zelfstudie

Evaluatie

Types

- schriftelijk examen
- paper/verslag
- Peerassessment/selfassessment

1e examenperiode (januari)

Schriftelijk examen op 15 punten. Het examen bestaat uit zes open vragen. Met dit examen wordt zowel kennis van, als inzicht in de leerstof nagegaan. Dit laatste gebeurt o.a. door vraagstelling bij gevalsstudies, het zelf kunnen geven van voorbeelden, ...

De andere 5 punten staan op een zelf-evaluatie paper. Deze paper kadert mee in het oefenmoment voor Sociale Vaardigheden dat georganiseerd wordt door de studenten van 3 Ba Tp. De aanwezigheid tijdens het oefenmoment is verplicht.

3e examenperiode (augustus/september)

Schriftelijk examen op 15 punten. Het examen bestaat uit zes open vragen. Met dit examen wordt zowel kennis van, als inzicht in de leerstof nagegaan. Dit laatste gebeurt o.a. door vraagstelling bij gevalsstudies, het zelf kunnen geven van voorbeelden, ...

De andere 5 punten staan op een zelf-evaluatie paper. De studenten zijn verplicht een herwerkte versie van hun eerste zelf-evaluatie paper binnen te brengen.

Examencontract

Schriftelijk examen op 15 punten. Het examen bestaat uit zes open vragen. Met dit examen wordt zowel kennis van, als inzicht in de leerstof nagegaan. Dit laatste gebeurt o.a. door vraagstelling bij gevalsstudies, het zelf kunnen geven van voorbeelden, ...

De andere 5 punten staan op een zelf-evaluatie paper. Deze zal gemaakt worden adhv een evenwaardige opdracht die het oefenmoment zal vervangen.

Begeleiding

Er is een proefexamen voorzien over een gedeelte van de leerstof. Dit examen is facultatief. De resultaten worden niet

opgenomen in de eindbeoordeling.

De studenten kunnen steeds contact opnemen met de docent voor of na de les. Ook via e-mail is zij bereikbaar.

Practicum psychodiagnostiek

Code: TP1oPrPsyDiagn

Groep: /

Studiepunten: 5

Creditcontract mogelijk: Ja

Examencontract mogelijk: Ja

Deeltijds: deel 1

Semester: 2

Onderwijstaal: Nederlands

Docenten: Debbaut Riete, Hermans Noortje, Karanfil Emine, Rysheuvels Sofie

Coördinator: Hermans Noortje

Info voor studiekeizers

In de beroepspraktijk van een bachelor toegepaste psychologie zijn tests en wetenschappelijk verantwoorde observaties zeer belangrijke hulpmiddelen.

In het eerste opleidingsjaar leren de studenten adequaat gebruik te maken van **Testmethoden** en **Observatiemethoden**.

In **Testmethoden** worden de basisvaardigheden getraind om op verantwoorde wijze een intelligentietest af te nemen, te scoren en te rapporteren.

In **Observatiemethoden** komen de voorwaarden aan de orde waaraan wetenschappelijk verantwoord observeren moet voldoen, de doelstelling van observeren en de diverse observatiesystemen in relatie met de onderzoeksvraag.

Specialisatiegraad

inleidend

Onderwijsactiviteiten

- Practicum psychodiagnostiek

Inhoud

In de beroepspraktijk van een bachelor toegepaste psychologie zijn tests en wetenschappelijk verantwoorde observaties zeer belangrijke hulpmiddelen.

In het eerste opleidingsjaar leren de studenten adequaat gebruik te maken van observatiemethoden (deel I) en testmethoden (deel II).

In deel I komen de voorwaarden aan de orde waaraan wetenschappelijk verantwoord observeren moet voldoen, de doelstelling van observeren en de diverse observatiesystemen in relatie met de onderzoeksvraag. Ruime aandacht wordt besteed aan het rapporteren waarbij een duidelijk onderscheid wordt gemaakt tussen rapporteren en interpreteren.

In deel II worden de basisvaardigheden getraind om op verantwoorde wijze een intelligentietest af te nemen, te scoren en te rapporteren.

Doelstellingen

Beschrijving

De student(e) kan een (hulp)vraag analyseren en hypothese i.v.m de vraag formuleren. Naar aanleiding daarvan kan hij/zij een keuze maken uit onderzoeksmiddelen en observatietechnieken en deze hanteren. De student(e) kan ze correct en gestandaardiseerd afnemen, de testgegevens scoren en quoteren, onderzoeksgegevens statistisch en klinisch ordenen en interpreteren. Tot slot kan hij/zij hiervan schriftelijk rapport uitbrengen.

Algemene competenties

1. Denk- en redeneervaardigheid - Beroepsspecifiek kunnen redeneren.
2. Informatie verwerven en verwerken - Beroepsspecifieke informatie zelfstandig en kritisch kunnen verwerven en verwerken.
3. Kritisch reflecteren - Kritisch kunnen reflecteren op het beroepsspecifieke functioneren.
4. Beschikken over het vermogen tot communiceren van informatie, ideeën, problemen en oplossingen, zowel aan specialisten als aan leken - In het Nederlands mondeling en schriftelijk over beroepsspecifieke onderwerpen kunnen communiceren met vertegenwoordigers van het eigen beroepenveld en met vertegenwoordigers van andere beroepenvelden.
5. Een ingesteldheid tot levenslang leren hebben - Inzicht hebben in de beperktheden van de eigen beroepsspecifieke competenties en de bereidheid om deze via het volgen van opleiding weg te werken.
6. Besef hebben van maatschappelijke verantwoordelijkheid samenhangend met de beroepspraktijk - Begrip en betrokkenheid hebben ontwikkeld m.b.t. ethische, normatieve en maatschappelijke vragen samenhangend met de toepassing van beroepsspecifieke inzichten en gebruiken.

Specifieke competenties

1. Psychologische diagnostiek - Voorbereiding - De student kan de (hulp-) vraag of opdracht analyseren. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
2. Psychologische diagnostiek - Voorbereiding - De student kan een hypothese i.v.m. de vraag (het probleem) formuleren. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)

3. Psychologische diagnostiek - Voorbereiding - De student kan een keuze maken uit de onderzoeksmiddelen voor uitvoering van onderzoek. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
4. Psychologische diagnostiek - Voorbereiding - De student kan planning en afspraken verzorgen i.f.v. het onderzoek. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
5. Psychologische diagnostiek - Uitvoering - De student kan observatietechnieken toepassen. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
6. Psychologische diagnostiek - Uitvoering - De student kan psychologische onderzoekstechnieken hanteren. Hij kan psychologische testen en proeven correct en gestandaardiseerd afnemen. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
7. Psychologische diagnostiek - Verwerking - De student kan een observatierapport opstellen. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
8. Psychologische diagnostiek - Verwerking - De student kan de testgegevens scoren en quoteren. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
9. Psychologische diagnostiek - Verwerking - De student kan de onderzoeksgegevens statistisch en klinisch ordenen en interpreteren. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
10. Psychologische diagnostiek - Verwerking - De student kan conclusies trekken uit het psychologisch onderzoek. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
11. Advies- en informatieverstrekking - Informatieverzameling - De student kan informatie inwinnen bij andere hulpverleners, verwijzers en/of de opdrachtgever. (Niveau: inzetten)
12. Communicatie - Rapportering - De student kan schriftelijk rapporteren. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)

Leermiddelen

Verplichte leermiddelen

Cursus, digitale leeromgeving, eigen nota's en slides.

De testkoffers, testhandleidingen en testformulieren van de WPPSI-R, WISC-III en WAIS-III en de DVD van de WPPSI-R en de WISC-III (demonstratie van een testafname) worden ontleend/verkocht via het studeercentrum. Ook is er een observatieles waaraan deelgenomen dient te worden om de bijbehorende opdracht te kunnen maken.

Type

- cursus
- audiovisueel materiaal
- materiaal op digitale leeromgeving
- Andere: testhandleidingen, -formulieren, -koffers, -cabine

Werkvormen

Omschrijving

De studenten worden ingedeeld in groepen van ongeveer 50 personen. Naast een theoretische aanzet, zal tijdens het practicum vooral tijd besteed worden aan het aanleren en inoefenen van observatie en testafname technieken. Er wordt gewerkt met beeldmateriaal om de leerstof te verduidelijken en toe te passen. De studenten worden verondersteld buitenschools de observatie en testafname technieken verder te oefenen aan de hand van individuele opdrachten en groepsopdrachten.

Types

- hoorcollege
- discussieseminarie
- practicum
- groepswork
- begeleide zelfstudie

Evaluatie

Types

- schriftelijk examen
- mondeling examen
- paper/verslag

2e examenperiode (juni)

- 2 schriftelijke examens. Beide examens zijn met open vragen.
Deel 1: observatiemethoden is gesloten boek examen.
Deel 2: testmethoden is open boek examen.
- 1 mondeling examen. Hierbij dient de student een deel van een intelligentietest af te nemen.
- Zowel individuele als groepsworken die dienen te voldoen aan instructies die gegeven worden tijdens de colleges en via Toledo.
- Indien niet aan **alle** onderdelen wordt deelgenomen, zal de student voor het gehele opleidingsonderdeel als afwezig worden beschouwd.

3e examenperiode (augustus/september)

Derde examen periode is gelijkaardig aan de tweede examenperiode. Indien in de tweede examenperiode de student niet geslaagd is, dienen alle onderdelen opnieuw te worden afgelegd.

Examencontract

- 2 schriftelijke examens. Beide examens zijn met open vragen.
 - Deel 1: observatiemethoden is gesloten boek examen.
 - Deel 2: testmethoden is open boek examen.
- 1 mondeling examen. Hierbij dient de student een deel van een intelligentietest af te nemen.
- De groepswerken worden vervangen door individuele werken, waarbij de Descriptionmethode opdracht toegepast zal worden op een DVD te ontlenen bij mevrouw N. Hermans en de Time sampling opdracht op een zelf samengestelde groep personen.
- De portfolio voor Testmethode blijft ongewijzigd

Begeleiding

Feedback tijdens de contacturen.

Beeldmateriaal te bekijken in het studeercentrum.

Individuele contactname met de praktijklectoren op het kantoor in de Lessius Hogeschool

Werkvelden

Code: TP1oWerkveld

Groep: /

Studiepunten: 5

Creditcontract mogelijk: Ja

Examencontract mogelijk: Ja

Deeltijds: deel 2

Semester: 2

Onderwijstaal: Nederlands

Docenten: Bos Annemie, Hilgert Tini, Opsteyn Carine, Schepers Catherine

Coördinator: Opsteyn Carine

Info voor studiekeizers

Deze cursus wordt opgevat als een eerste '**werkveldoriëntatie**' waarbij je als student begeleid wordt bij je zoektocht naar het verwerven van de nodige kennis m.b.t. de verschillende werkvelden en de specifieke rol die de Bachelor in de Toegepaste Psychologie hierin kan opnemen.

Tevens beoogt deze cursus een aanzet te geven in het bewust worden en ontwikkelen van essentiële **loopbaancompetenties**. Bij deze loopbaanbegeleiding gaat de aandacht uit naar de ontwikkeling als professional op bachelorniveau. Het uitwerken van de verschillende opdrachten zorgt voor een duidelijke horizonverruiming en het ontwikkelen van reflectievaardigheden ten behoeve van het eigen stagekeuzeproces.

Specialisatiegraad

inleidend

Onderwijsactiviteiten

- Werkvelden

Inhoud

Deze cursus richt zich op de werkvelden waarin een bachelor in de toegepaste psychologie (BaTP) wordt tewerkgesteld. Aan de hand van casusmateriaal worden de nodige handvatten aangereikt om in het doolhof van voorzieningen en informatie een wegwijzer te kunnen bieden aan de student.

- Voor het **arbeids- en organisatiepsychologische werkveld** maakt de student kennis met zowel overheids- als privéinstellingen zoals de VDAB, uitzend- en selectiebureaus, adviesbureaus, personeelsdiensten en marktonderzoekbureaus.
- Voor het **klinisch-psychologische werkveld** maakt de student kennis met ambulante en residentiële voorzieningen zoals centra voor geestelijke gezondheidszorg, psychiatrische afdelingen van ziekenhuizen, dagcentra, revalidatiecentra, gezondheidspsychologische en forensisch-psychologische diensten.
- Binnen het **school- en pedagogisch psychologisch werkveld** maakt de student kennis met het onderwijs in Vlaanderen op structureel, juridisch en inhoudelijk niveau en de centra voor leerlingenbegeleiding (CLB). De opdrachten, werkingsprincipes en werkdomeinen (leren en studeren, schoolloopbaan, psychisch en sociaal functioneren en preventieve gezondheid) van het CLB worden verduidelijkt. Tevens maakt de student kennis met de gehandicaptenzorg, de bijzondere jeugdbijstand en de integrale jeugdhulpverlening.

Zowel de organisatiestructuur als de concrete werking van de verschillende sectoren komen aan bod.

De verkenning van de specificiteit van de BaTP binnen de verschillende werkvelden komt verder aan bod in de opdracht waarbij de student een interview afneemt van een derdejaarsstudent die stage loopt binnen een specifieke setting.

Doelstellingen

Beschrijving

De student maakt kennis met:

- de verschillende soorten organisaties binnen de werkvelden van een BaTP
- de structuur en de werking van de organisaties waarin een BaTP wordt tewerkgesteld
- het concrete takenpakket / de vereiste competenties van de BaTP binnen de respectievelijke werkvelden.

De student verwerft de nodige vaardigheden bij het uitwerken van de aangereikte casussen (o.m. gericht opzoeken van informatie, interviewtechnieken, uitwisselen van informatie).

De student start met het bijhouden van een portfolio die in de loop van de opleiding een meer concrete en persoonlijke vorm zal aannemen. Het uitwerken van de opdrachten in deze portfolio kaderen binnen de loopbaanbegeleiding van de toekomstige professionele bachelor. Vooral door contacten met het werkveld worden studenten op weg gezet in hun ontdekkingsstocht naar de aspecten die zij belangrijk vinden in hun latere beroepsuitoefening. Gaandeweg krijgt de student meer zicht op de 'match' tussen zijn eigen wensen en mogelijkheden en de mogelijkheden die het beroep biedt.

Deze portfolio zal tevens een aanzet zijn voor het maken van hun stagekeuze (tweede en derde jaar).

Algemene competenties

1. Denk- en redeneervaardigheid - Beroepsspecifiek kunnen redeneren. (Kerncompetentie)
2. Informatie verwerven en verwerken - Beroepsspecifieke informatie zelfstandig en kritisch kunnen verwerven en verwerken. (Kerncompetentie)
3. Kritisch reflecteren - Kritisch kunnen reflecteren op het beroepsspecifieke functioneren. (Kerncompetentie)
4. Een ingesteldheid tot levenslang leren hebben - Inzicht hebben in de beperktheden van de eigen beroepsspecifieke competenties en de bereidheid om deze via het volgen van opleiding weg te werken.
5. Besef hebben van maatschappelijke verantwoordelijkheid samenhangend met de beroepspraktijk - Begrip en betrokkenheid hebben ontwikkeld m.b.t. ethische, normatieve en maatschappelijke vragen samenhangend met de toepassing van beroepsspecifieke inzichten en gebruiken.

Specifieke competenties

1. Advies- en informatieverstrekking - Informatieverzameling - De student kan databanken, documentatie betreffende opleidingen, instituten, organisaties en diensten raadplegen. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
2. Communicatie - Rapportering - De student kan schriftelijk rapporteren. (Niveau: toepassen)
3. Communicatie - Rapportering - De student kan een rapport presenteren aan collega's, opdrachtgever, derden, supervisor, ... (Niveau: toepassen)

Vereiste voorkennis

Competenties

Geen specifieke voorkennis vereist.

Leermiddelen

Verplichte leermiddelen

- Studiewijzer Werkvelden
- Cursusmateriaal per werkveld (kernleerstof, oefeningen, casussen, ...)
- Eigen nota's en slides met verwijzingen naar leerstof (brochures, teksten, artikels) op het internet

Type

- cursus
- audiovisueel materiaal
- materiaal op digitale leeromgeving
- materiaal op www
- Andere: softwareprogramma eurobid

Werkvormen

Omschrijving

De eerste reeks contactmomenten wordt aangeboden onder de vorm van hoorcolleges/werkcolleges waarbij enerzijds de theoretische kernleerstof wordt toegelicht en anderzijds de studenten zelf aan de slag gaan met het uitwerken van zeer concrete casussen die ook tijdens de colleges besproken worden.

In de tweede reeks van contactmomenten ligt de nadruk veel meer op het uitwerken van de individuele opdrachten en groepsopdrachten die de student opneemt in zijn portfolio.

De studenten worden tijdens het proces begeleid door de docent. Ter afsluiting van de colleges worden de studenten in groepjes van 5 uitgenodigd door de docent voor een afrondend gesprek.

Types

- hoorcollege
- discussieseminarie
- begeleide zelfstudie
- werkcollege/oefenzitting
- opdracht

Evaluatie

Types

- schriftelijk examen
- Andere: portfolio

2e examenperiode (juni)

De evaluatie bestaat uit twee verschillende examenactiviteiten:

- schriftelijk examen: 14/20
- portfolio: 6/20

Tijdens het **schriftelijk examen** worden enerzijds korte open vragen aangeboden die de kennis van de verschillende werkvelden zullen toetsen (gesloten boek). Aansluitend toetsen we a.h.v. toepassingsvragen (casusvorm) de inzichtelijke verwerking van de leerinhouden (open boek).

Bij het evalueren van de **portfolio** gaan we vooral summatief te werk (eindproduct wordt bekeken) en focussen wij ons op: de samenstelling van de portfolio, de kwaliteit van de opdrachten en de kwaliteit van de reflecties.

Beide onderdelen (schriftelijk examen en portfolio) zijn verplicht.

3e examenperiode (augustus/september)

De derde examenperiode is gelijkaardig aan de tweede. Voor de portfolio moet de student de opdrachten herwerken, rekening houdend met de gekregen feedback.

Examencontract

De evaluatie bestaat uit een schriftelijk examen en de aanleg van een portfolio. Het schriftelijk examen telt mee voor 70% van de punten (zie detailinfo hierboven). In verband met de aanleg van de portfolio met opdrachten, kunt u via de coördinator een studiewijzer met de opdrachten en deadlines bekomen.

Begeleiding

De student kan voor vragen bij de respectievelijke docenten terecht tijdens de hoorcolleges, via e-mail of na afspraak op het bureel in de hogeschool.

Geïntegreerd werkcollege

Code: TP1oGeintWrkC

Groep: /

Studiepunten: 5

Creditcontract mogelijk: Ja

Examencontract mogelijk: Ja

Deeltijds: deel 2

Semester: 2

Onderwijstaal: Nederlands

Docenten: Aerts Annelies, Goris Elsje, Raets Hilde, Verniers Karen

Coördinator: Verniers Karen

Info voor studiekeizers

Het Geïntegreerd Werkcollege is een practicum waarbij het schrijven van een wetenschappelijke paper de rode draad vormt. Stap voor stap wordt het proces doorlopen: het zoeken naar een geschikte onderzoeksvraag, het leren opzoeken van wetenschappelijke literatuur en het verwerken van alle informatie tot één geheel. Het resultaat hiervan wordt zowel mondeling gerapporteerd in de vorm van een presentatie als schriftelijk in een wetenschappelijke paper. Tijdens het werkcollege wordt zowel individueel als in kleine groepjes gewerkt.

Specialisatiegraad

inleidend

Onderwijsactiviteiten

- Geïntegreerd werkcollege

Inhoud

Het **schrijven van een wetenschappelijke paper** vormt de rode draad van het werkcollege. Het vertrekpunt is een Engelstalig wetenschappelijk artikel uit het psychologisch werkveld. Er wordt gewerkt in kleine groepjes van een 5-tal personen.

Als introductie wordt een korte theoretische achtergrond gegeven over wetenschappelijke artikels en het lezen ervan. Bij het schrijven van een eigen wetenschappelijke paper worden de studenten begeleid in alle fasen van het schrijfproces: een artikel leren **samenvatten** en de probleemstelling distilleren, het globaal concept uitsplitsen in **subthema's en deelhypothesen** met behulp van een **brainstorming**-techniek, het leren opstellen van een **bouwplan** voor de eigen paper. Hierbij wordt **kritisch reflecteren** gestimuleerd. Bij het doorlopen van deze fasen staan ook **informatieverwerkingsvaardigheden** centraal: literatuur leren opzoeken, kennismaking met verschillende databases, zoekstrategieën opstellen en de gevonden literatuur kritisch leren beoordelen.

Verder wordt er ook stilgestaan bij **schriftelijke rapporteringsvaardigheden**: wat zijn inhoudelijke en vormvereisten voor het schrijven van een wetenschappelijke paper? Hoe refereren?

Tot slot komen ook **mondelijke rapporteringsvaardigheden** aan bod: er worden presentatievaardigheden gedemonstreerd en er wordt een PowerPoint introductie cursus aangeboden, waarna de studenten kort hun eigen groepspaper aan de groep voorstellen.

Doelstellingen

Beschrijving

In *Geïntegreerd* werkcollege (GIW) dienen de studenten wetenschappelijke informatie te raadplegen en te verwerken. Het resultaat hiervan wordt zowel mondeling in de vorm van een presentatie als schriftelijk in een wetenschappelijke paper gerapporteerd.

Concreet, dienen de studenten op basis van aangereikte literatuur in staat te zijn een eigen onderzoeksvraag te formuleren. Om deze vraag te kunnen beantwoorden moeten de studenten zelfstandig relevante wetenschappelijke literatuur kunnen raadplegen in de online databanken en de bibliotheek. Hierbij worden ze ook gestimuleerd om kritisch om te gaan met de gevonden literatuur. In een wetenschappelijke paper tonen de studenten aan dat zij in staat zijn de gevonden literatuur te verwerken tot één geheel en de resultaten te kunnen rapporteren conform de APA-regels. In een presentatie worden de resultaten gedeeld met de overige studenten. De nadruk ligt hierbij op de integratie van enerzijds gepubliceerd wetenschappelijk onderzoek en anderzijds de eigen creativiteit en kritische gedachteontwikkeling.

In GIW wordt dit volledige proces stap voor stap doorlopen. Hierbij werken de studenten zowel individueel als in kleinere groepen. Om deze reden stimuleert GIW niet alleen het zelfstandig werken, maar is het ook een oefening in samenwerken: in groep leren overleggen, onderhandelen en beslissingen nemen.

Algemene competenties

1. Denk- en redeneervaardigheid - Beroepsspecifiek kunnen redeneren.
2. Informatie verwerven en verwerken - Beroepsspecifieke informatie zelfstandig en kritisch kunnen verwerven en verwerken. (Kerncompetentie)
3. Kritisch reflecteren - Kritisch kunnen reflecteren op het beroepsspecifieke functioneren.
4. Projectmatig en methodisch handelen in functie van creatieve kennisontwikkeling - Geconfronteerd met 'nieuwe' beroepsspecifieke problemen door combinatie van bestaande oplossingen planmatig een eigen oplossing kunnen genereren/tot stand brengen of op externe deskundigheid een beroep kunnen/willen doen.
5. Beschikken over het vermogen tot communiceren van informatie, ideeën, problemen en oplossingen, zowel aan specialisten als aan leken - In het Nederlands mondeling en schriftelijk over beroepsspecifieke onderwerpen kunnen communiceren met vertegenwoordigers van het eigen beroepenveld en met vertegenwoordigers van andere beroepenvelden. (Kerncompetentie)

Specifieke competenties

1. Advies- en informatieverstrekking - Informatieverzameling - De student kan databanken, documentatie betreffende opleidingen, instituten, organisaties en diensten raadplegen. (Niveau: integreren) (Kerncompetentie)
2. Research - Research - De student kan onderzoekswerk verrichten en literatuur doornemen i.f.v. wetenschappelijke opdrachten. (Niveau: integreren) (Kerncompetentie)
3. Research - Research - De student kan wetenschappelijke onderzoeksliteratuur kritisch evalueren. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
4. Communicatie - Rapportering - De student kan schriftelijk rapporteren. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
5. Communicatie - Rapportering - De student kan een mondelinge voorstelling voorbereiden. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
6. Communicatie - Rapportering - De student kan een rapport presenteren aan collega's, opdrachtgever, derden, supervisor, ... (Niveau: integreren)

Vereiste voorkennis

Competenties

Het Geïntegreerd Werkcollege (GIW) is een practicum dat diverse aspecten van de opleiding bachelor in de toegepaste psychologie **integreert**. Het is een **vakoverschrijdend** werkcollege. Informatie uit de theoretische colleges zoals algemene psychologie, sociale psychologie, persoonlijkheidspsychologie, pedagogie, statistiek, psychodiagnostiek,.. maar ook uit de praktijkgerichte colleges (psychodiagnostiek, werkvelden,..) worden aangewend tijdens het college GIW. Kernconcepten die in deze vakken al gezien werden (vb. intelligentie) worden m.a.w. als inhoudelijk kernthema gebruikt in GIW. Zo wordt bijvoorbeeld als vertrekpunt een wetenschappelijk artikel gelezen over persoonlijkheid of wordt de reeds geziene leerstof over dit thema gelinkt aan de onderzoeksvraag van de eigen wetenschappelijke paper. Een basiskennis Engels is vereist om de Engelstalige artikels te kunnen begrijpen.

Leermiddelen

Verplichte leermiddelen

- Studiewijzer Geïntegreerd Werkcollege
- Cursus
- PowerPoint slides op Toledo
- Ondersteunende teksten op Toledo
- Eigen nota's

Type

- cursus
- audiovisueel materiaal
- materiaal op digitale leeromgeving

Werkvormen

Omschrijving

De studenten worden ingedeeld in groepen van ongeveer 60 personen. Binnen elke lesgroep wordt gewerkt in kleine groepjes van +/- 5 personen. Deze werkvorm heeft het voordeel van een efficiënte info-overdracht in grote groep, maar ook een meer gedifferentieerde procesbegeleiding op het niveau van de kleine groepjes door de docent. Door het werken met kleine groepjes wordt eveneens het 'leren van elkaar' gestimuleerd.

De theoretische achtergrond en de aan te leren vaardigheden worden telkens in de grote lesgroep aangereikt; waarna de studenten steeds in kleine groep het geleerde kunnen toepassen (groepswerk). Bij het aanreiken van de verschillende info- en rapporteringsvaardigheden, worden eveneens enkele begeleide zelfstudiemomenten ingelast om de aangereikte principes in te oefenen.

Tot slot wordt het schrijven en presenteren van de eigen paper, mee gestuurd door middel van enkele besprekingen met

elk groepje apart (monitoraat).

Types

- hoorcollege
- practicum
- groepswork
- begeleide zelfstudie
- Andere: monitoraat (in kleine groepjes)

Evaluatie

Types

- paper/verslag
- presentatie
- permanente evaluatie

2e examenperiode (juni)

Tijdens het GIW is **aanwezigheid** tijdens de lesbeurten een absolute vereiste. Er wordt tijdens de colleges namelijk *interactief* en *in groep* gewerkt. Daarenboven wordt er een vrij strikt stappenplan gevolgd en dienen er ook opdrachten op bepaalde tijdstippen ingediend te worden. De verschillende deeltaken worden verzameld in een portfolio. De evaluatie bestaat uit drie verplichte examenactiviteiten:

- Permanente evaluatie: opdrachten en aanwezigheid tijdens de les : 5/20
- Groeps- en individuele paper : 2/20 en 9/20
- Mondelinge presentatie paper : 4/20

De studenten dienen in het kader van dit opleidingsonderdeel ook mee te werken aan wetenschappelijk onderzoek. Hiervoor dienen ze als proefpersoon in minstens 1 onderzoek te participeren. Deze participatie wordt geregistreerd. Indien een student niet of slechts gedeeltelijk meewerkt aan dit onderzoek, zullen punten afgetrokken worden van het eindtotaal (max. 2 ptn).

3e examenperiode (augustus/september)

Het examen in de derde examenperiode is gelijkaardig aan het examen van de eerste examenperiode. De studenten werken niet meer samen in groep maar de student doorloopt alle stappen individueel. De verschillende deeltaken worden verzameld in een portfolio. De evaluatie bestaat uit drie verplichte examenactiviteiten:

- Permanente evaluatie: opdrachten : 5/20
- Paper: 11/20
- Mondelinge presentatie paper : 4/20

De deelname aan het wetenschappelijk onderzoek komt te vervallen.

Examencontract

De student doorloopt individueel de verschillende stappen van het proces (cfr. 3e examenperiode).

Begeleiding

Tijdens de begeleide zelfstudie, het werken in kleine groepjes en de monitoraten wordt inhoudelijke follow-up door de docent voorzien. Verdere vragen en bedenkingen kunnen tijdens de lessen of via mail.

Sociologie en cross-culturele psychologie

Code: TP1oSocCross
 Groep: /
 Studiepunten: 4
 Creditcontract mogelijk: Ja
 Examencontract mogelijk: Ja
 Deeltijds: deel 1
 Semester: 2
 Onderwijstaal: Nederlands
 Docenten: Craeynest Miet
 Coördinator: Craeynest Miet

Info voor studiekeizers

Het vak Sociologie en Cross-Culturele Psychologie gaat na hoe mensen zich gedragen in een multiculturele samenleving. Zoals de naam van dit vak laat vermoeden, gebeurt dit vanuit twee verschillende invalshoeken. In het luik Sociologie wordt bestudeerd hoe *de maatschappij in de brede betekenis van het woord* het gedrag van mensen kan bepalen. Zijn wij zo uniek als we denken, of zijn wij vooral kuddebeesten die een voorgeschreven rol spelen? In de Cross-Culturele Psychologie gaan we na in welke mate specifiek *cultuur* ons denken en doen bepaalt. Is het cognitief functioneren van mensen uit verschillende culturen anders? Verloopt hun ontwikkeling op een andere manier? En in welke mate kunnen stereotypen leiden tot onverdraagzaamheid en discriminatie? Doorheen dit vak treden deze beide benaderingen voortdurend met elkaar in dialoog.

Specialisatiegraad

inleidend

Onderwijsactiviteiten

- Sociologie en cross-culturele psychologie

Inhoud

Dit vak is opgebouwd uit **twee verschillende onderzoeksgebieden**, die weliswaar een inhoudelijke overlap bevatten, maar in de literatuur apart van elkaar worden behandeld. Dit betekent dat er tot op heden geen handboeken op de markt zijn waarin beide samen worden besproken.

Omdat dit vak onmogelijk beide deelgebieden grondig kan bespreken, werd geopteerd om slechts één handboek aan te schaffen dat zich toespitst op het luik Cross-Culturele Psychologie (waarvan dit jaar slechts een deel wordt behandeld; de rest van het boek wordt gebruikt in het keuzevak 'Interculturele begeleiding' in 3 BaTP), en dit aan te vullen met teksten die (vooral) bepaalde thema's uit de Sociologie omvatten.

Het doen samensmelten van beide vakgebieden heeft in die zin technisch gezien iets kunstmatigs. Binnen het geheel van de opleiding is het echter zinvol: het beoogt een eerste kennismaking te bieden met de achterliggende processen en dynamieken van onze **multiculturele samenleving** waar studenten BaTP later als hulpverlener in terecht zullen komen.

In een *inleidend hoofdstuk* worden de Sociologie en de Cross-Culturele Psychologie afgegrensd, niet alleen van elkaar, maar ook van aanverwante disciplines zoals de Psychologie en de Antropologie.

In de volgende zes hoofdstukken worden verschillende topics uit de Sociologie behandeld: in *hoofdstuk 1* worden de Sociologie en haar onderzoeksdomein gedefinieerd; in *hoofdstuk 2* wordt gekeken wat wetenschappelijk onderzoek binnen de Sociologie kan inhouden. *Hoofdstuk 3* gaat over de sociale regels die bepalen hoe we ons binnen de maatschappij wel of niet behoren te gedragen. We hebben het dan over waarden, normen en instituties. *Hoofdstuk 4* gaat verder door op normatief gedrag vanuit de verschillende functies die we binnen de samenleving bekleden. Het gaat dan over posities, rollen, en rolconflicten. Niet alle posities binnen onze maatschappij worden op een gelijke manier behandeld. In *hoofdstuk 5* staan we stil bij sociale ongelijkheid, eerst algemeen, en daarna lichten we er enkele specifieke topics uit, met name op het gebied van onderwijs, gezondheidszorg en de vicieuze cirkel van kansarmoede. *Hoofdstuk 6* gaat over de grote sociale veranderingen die het Westen in de afgelopen 100 jaar heeft gekend: achtereenvolgens hebben we het daarbij over individualisering, democratisering, solidarisering, informatisering, intensivering en globalisering.

De brug tussen de Sociologie en de Cross-Culturele Psychologie wordt gemaakt in *hoofdstuk 7: Cultuur*. In 7.1 worden cultuur en cultuuroverdracht als algemeen sociologisch aspect behandeld. In 7.2 staan we stil bij de Belgische/Vlaamse multiculturele maatschappij, en bekijken we wat de plaats van de psychologie daarbinnen kan zijn. We hebben het dan over acculturatie.

In *hoofdstuk 8* tenslotte, houden we verschillende algemene psychologische vakken tegen het licht van de multiculturele samenleving. Achtereenvolgens gaan we na in welke mate cultuur een invloed heeft op enkele basisprincipes van de Algemene Psychologie (8.1), de Sociale Psychologie (8.2) en de Ontwikkelingspsychologie (8.3).

Doelstellingen

Beschrijving

Hoofddoel van dit vak is studenten een visie meegeven op het maatschappelijke functioneren van onze huidige multiculturele samenleving. Daarvoor is kennis van en inzicht in theoretische basisnoties onontbeerlijk. Om tot een ingesteldheid van kritische zin en maatschappelijke verantwoordelijkheid te komen, is het echter minstens even belangrijk dat de theorie kan begrepen en toegepast worden tegen het licht van het actuele maatschappelijke gebeuren.

Algemene competenties

1. Denk- en redeneervaardigheid - Beroepsspecifiek kunnen redeneren.
2. Informatie verwerven en verwerken - Beroepsspecifieke informatie zelfstandig en kritisch kunnen verwerven en verwerken.
3. Kritisch reflecteren - Kritisch kunnen reflecteren op het beroepsspecifieke functioneren.
4. Een ingesteldheid tot levenslang leren hebben - Inzicht hebben in de beperktheden van de eigen beroepsspecifieke competenties en de bereidheid om deze via het volgen van opleiding weg te werken.
5. Besef hebben van maatschappelijke verantwoordelijkheid samenhangend met de beroepspraktijk - Begrip en betrokkenheid hebben ontwikkeld m.b.t. ethische, normatieve en maatschappelijke vragen samenhangend met de toepassing van beroepsspecifieke inzichten en gebruiken. (Kerncompetentie)

Specifieke competenties

1. Research - Research - De student kan meewerken aan de planning en organisatie van wetenschappelijk onderzoek. (Niveau: inzien)
2. Research - Research - De student kan psychologisch onderzoek uitvoeren i.f.v. een wetenschappelijke opdracht. (Niveau: inzien)
3. Research - Research - De student kan de onderzoeksresultaten verwerken i.f.v. een wetensch. opdracht. (Niveau: toepassen)
4. Research - Research - De student kan onderzoekswerk verrichten en literatuur doornemen i.f.v. wetenschappelijke opdrachten. (Niveau: toepassen)
5. Research - Research - De student kan wetenschappelijke onderzoeksliteratuur kritisch evalueren. (Niveau: integreren)

Vereiste voorkennis

Competenties

Het vak is inleidend en vereist dus geen specifieke voorkennis. Wel is het zo dat de leerstof vaak wordt benaderd vanuit en toegepast wordt op de actualiteit. Het wordt dan ook aanbevolen om de actualiteit te volgen. De actualiteit zal als zodanig niet bevraagd en geëvalueerd worden, maar het kan een hulpmiddel zijn voor de student om de leerstof te begrijpen en er eigen voorbeelden bij te bedenken en uit te werken.

Leermiddelen

Verplichte leermiddelen

- Knipscheer, J., & Kleber, R. (red.) (2005). *Psychologie en de multiculturele samenleving*. Boom: Onderwijs
- Craeynest, M. (2008). *Syllabus Sociologie & Cross-Culturele Psychologie*. Studentencursus
- Materiaal op de digitale leeromgeving (Toledo)
- Eigen nota's van in het hoorcollege

Aanbevolen leermiddelen

Verschillende teksten uit de syllabus zijn overgenomen uit: de Jager, H., Mok, A.L., & Sipkema, G. (2004). *Grondbeginselen der sociologie*. Groningen/Houten: Wolters Noordhoff. In elk hoofdstuk staan controleopdrachten en -vragen die de student de mogelijkheid geeft tot vrijblijvende zelftoetsing. De oplossingen van die vragen, alsook een begrippenlijst met definities van de belangrijkste begrippen zijn niet opgenomen in de syllabus, maar kunnen indien gewenst terug gevonden worden in het handboek, dat in de Lessius bibliotheek te vinden is.

Type

- handboek
- audiovisueel materiaal
- materiaal op digitale leeromgeving
- Andere: syllabus + eigen nota's

Werkvormen

Omschrijving

Niettegenstaande de grootte van de groep, wordt er toch interactie met de studenten nagestreefd. Daarbij worden de studenten gestimuleerd om tijdens de les vragen te beantwoorden en redeneringen mee op te bouwen. Af en toe worden ze tijdens het hoorcollege in deelgroepen opgesplitst om oefeningen te maken.

Types

- hoorcollege

Evaluatie

Types

- schriftelijk examen

2e examenperiode (juni)

Het examen focust zowel op kennis, inzicht, als toepassing.

Inzake *kennis* worden vier begrippen gegeven waarvan gevraagd wordt deze bondig uit te leggen. Elk begrip staat op 5 punten, wat impliceert dat het begrip weliswaar kort, maar toch volledig (in eigen woorden) dient omschreven te worden. De omschrijving mag enkel aan de hand van een voorbeeld indien er expliciet een (al dan niet eigen) voorbeeld wordt bijgevraagd. In het andere geval dient de omschrijving zuiver theoretisch van aard te zijn.

Daarnaast zijn er twee *inzichtsvragen* die elk op 10 punten staan. Hierin wordt naar een verband gepeild tussen verschillende delen van de cursus dat niet letterlijk in de les werd behandeld.

Tenslotte is er ook een *toepassingsvraag* die op 20 punten staat. Hierin wordt een (kranten-)artikel gegeven, waarvan gevraagd wordt om er vier verschillende kernbegrippen uit te lichten, en deze te bespreken in functie van de inhoud van de tekst.

Met kernbegrippen worden begrippen bedoeld die specifiek zijn voor het vakgebied van de Sociologie en/of de Cross-Culturele Psychologie, en die elementair zijn om de tekst ten volle te begrijpen.

De situering ervan impliceert dat ze niet alleen (in eigen woorden) gedefinieerd dienen te worden, maar ook dat de relevantie ervan moet worden aangetoond door ze in de bredere context van het artikel te plaatsen.

De vier geselecteerde begrippen kunnen naar elkaar verwijzen, maar mogen geen overlap met elkaar vertonen, anders worden ze als één en hetzelfde begrip gequoteerd. Elk gesitueerd begrip staat op 5 punten.

Het examen staat bijgevolg op een totaal van 60 punten, en wordt omgezet naar een score op 20.

3e examenperiode (augustus/september)

Idem als tweede examenperiode

Examencontract

Idem als tweede examenperiode.

Begeleiding

Aangezien dit vak in het tweede semester gedoceerd wordt, is er geen mogelijkheid tot een officieel proefexamen. Niettemin worden er verschillende andere mogelijkheden aangeboden om zich op het examen voor te bereiden:

- In sommige teksten van de syllabus vindt men op het einde van elk hoofdstuk controleopdrachten en -vragen die de student de mogelijkheid geeft tot vrijblijvende zelftoetsing. Verschillende oefeningen ervan zullen ook tijdens het hoorcollege worden gemaakt.
- Het examen van een vorig academiejaar zit op het einde van de syllabus ingesloten, en wordt tijdens een van de laatste hoorcolleges in de aanloop naar het examen grondig overlopen.
- Op de digitale leeromgeving (Toledo) is een forum geopend waarop studenten onderling vragen en informatie kunnen uitwisselen.
- Afhankelijk van de vraag kan er op het einde van de lessenreeks en als aanloop naar het examen een moment ingelast worden waarop op voorhand doorgemaakte vragen in groep worden behandeld.
- Tenslotte kunnen studenten na elk hoorcollege of op afspraak via mail (miet.craeynest@lessius.eu) steeds bij de lector terecht voor vragen en bedenkingen.

Pedagogie

Code: TP1oPedag
 Groep: /
 Studiepunten: 4
 Creditcontract mogelijk: Ja
 Examencontract mogelijk: Ja
 Deeltijds: deel 2
 Semester: 1
 Onderwijstaal: Nederlands
 Docenten: Theunis Lut
 Coördinator: Theunis Lut

Info voor studiekeizers

Het opleidingsonderdeel 'pedagogie' biedt een overzicht van de verschillende aspecten van het pedagogisch handelen en van de opvoedingssituatie en beschrijft de verschillende modellen om dit handelen en opvoedingssituaties in gezin, school en instelling kritisch te analyseren. In een vierde hoofdstuk wordt dieper ingegaan op de pedagogische nood van de hedendaagse gezinnen. Hoe kunnen we opvoedingsvragen omtrent het stellen van grenzen, belonen en straffen, waardegericht opvoeden, structureren en disciplineren het best benaderen? Vervolgens wordt de problematische opvoedingssituatie als ontwikkelingsbelemmering vanuit verschillende invalshoeken belicht en verklaard, als eerste aanzet tot een begeleidingsgerichte analyse. In een laatste hoofdstuk wordt de specifieke opvoedingssituatie in een gezin met een gehandicapt kind toegelicht.

Elk hoofdstuk sluit af met enkele casussen die de student uitnodigen om de pedagogische realiteit kritisch te benaderen en te analyseren.

Specialisatiegraad

inleidend

Onderwijsactiviteiten

- Pedagogie

Inhoud

- Er wordt gestart met een beschrijving van het opvoedingsmodel, er wordt een definitie van 'opvoeden' gegeven en de verschillende dimensies waarop dit handelen kan plaatsvinden worden beschreven.
- Vervolgens wordt het 'opvoedingsproces' beschreven: de verschillende opvoedingsvariabelen, hun onderlinge samenhang en de beïnvloedende factoren worden met mekaar vergeleken. Deze paragraaf eindigt met een vergelijking van het transactionele opvoedingsmodel, het model van Belsky en het balansmodel.
- Een optimale ontwikkeling van het kind wordt gestimuleerd door vijf opvoedingstaken die achtereenvolgens worden besproken: het aangaan van een opvoeder - kind relatie, de ouderlijke vaardigheden, de opvoedingsstijl, een ontwikkelingsstimulerende vormgeving van het opvoedingsprogramma en van de sociale en materiële leefomgeving en het opnemen van ouderlijke verantwoordelijkheden.
- De verschillende vormen en niveaus van opvoedingsproblemen en van opvoedingsondersteuning worden besproken.
- Problemen in de opvoeding: het coërcief proces, structureren, disciplineren en sturen, ongewenst gedrag hanteren, conflicthantering, enz.
- De theoretische omkadering van de vorige hoofdstukken wordt gebruikt om de problematische opvoedingssituatie en de verzwaarde opvoeding in een gezin met een gehandicapt kind te analyseren.

Doelstellingen

Beschrijving

Van de student wordt verwacht dat hij de verschillende theoretische visies en kaders begrijpt en kan verklaren, maar vooral ook dat hij deze kaders kan hanteren om pedagogische (gezins)situaties kritisch te analyseren. Opvoeden is in onze hedendaagse maatschappij ontzettend belangrijk geworden. Gezins- en opvoedingsproblemen kunnen een gezonde kinderlijke ontwikkeling hypothekeren. Van de student wordt dan ook verwacht dat hij kritisch staat tegenover deze maatschappelijke evoluties en dat hij de theoretische inzichten kan hanteren om opvoedingsproblemen te analyseren en te beoordelen.

Algemene competenties

1. Denk- en redeneervaardigheid - Beroepsspecifiek kunnen redeneren. (Kerncompetentie)
2. Informatie verwerven en verwerken - Beroepsspecifieke informatie zelfstandig en kritisch kunnen verwerven en verwerken. (Kerncompetentie)
3. Kritisch reflecteren - Kritisch kunnen reflecteren op het beroepsspecifieke functioneren. (Kerncompetentie)
4. Een ingesteldheid tot levenslang leren hebben - Inzicht hebben in de beperktheden van de eigen beroepsspecifieke competenties en de bereidheid om deze via het volgen van opleiding weg te werken. (Kerncompetentie)
5. Oplossingsgericht kunnen werken in de zin van het zelfstandig kunnen definiëren en analyseren van complexe

probleemsituaties in de beroepspraktijk en het kunnen ontwikkelen en toepassen van zinvolle oplossingsstrategieën - Beroepsspecifieke inzichten kunnen gebruiken bij het planmatig oplossen van een grote variëteit aan authentieke (en dus complexe) professionele problemen/het uitvoeren van uiteenlopende en authentieke beroepsopdrachten in overeenstemming met beroepsspecifieke vereisten.

6. Besef hebben van maatschappelijke verantwoordelijkheid samenhangend met de beroepspraktijk - Begrip en betrokkenheid hebben ontwikkeld m.b.t. ethische, normatieve en maatschappelijke vragen samenhangend met de toepassing van beroepsspecifieke inzichten en gebruiken.

Specifieke competenties

1. Psychologische diagnostiek - Voorbereiding - De student kan de (hulp-) vraag of opdracht analyseren. (Niveau: weten)
2. Psychologische diagnostiek - Voorbereiding - De student kan informatie inwinnen bij andere hulpverleners, verwijzers of opdrachtgevers. (Niveau: weten)
3. Psychologische diagnostiek - Voorbereiding - De student kan een hypothese i.v.m. de vraag (het probleem) formuleren. (Niveau: weten)

Vereiste voorkennis

Competenties

geen voorkennis vereist

Leermiddelen

Verplichte leermiddelen

- Theunis, L. (2008). *Algemene pedagogie*. Antwerpen: Lessiushogeschool - departement toegepaste psychologie. - Onuitgegeven cursus.
- PowerPoint presentaties van de lessen en van de oefeningen.
- Er worden regelmatig casussen en reportages op Toledo geplaatst die tijdens de lessen zullen geanalyseerd en besproken worden.

Type

- cursus
- audiovisueel materiaal
- materiaal op digitale leeromgeving
- materiaal op www

Werkvormen

Omschrijving

Tijdens de lessen worden zeer veel voorbeelden gegeven die de theoretische inzichten illustreren. Studenten worden uitgenodigd om zelf op zoek te gaan naar voorbeelden om deze kritisch te analyseren. Elk hoofdstuk van de cursus wordt via gerichte oefeningen toegepast op een aantal casussen en reportages. Deze oefeningen worden op het einde van elk hoofdstuk besproken. Het is de bedoeling dat de studenten deze oefeningen voorbereiden zodat tijdens de les hierover een klasgesprek kan ontstaan.

Types

- hoorcollege
- Andere: casusgestuurd onderwijs

Evaluatie

Types

- schriftelijk examen

1e examenperiode (januari)

Het examen bestaat uit 5 open vragen die peilen naar kennis en naar inzicht. Twee vragen betreffen een oefening waarbij de theoretische kennis toegepast wordt op een casus, twee vragen peilen naar kennis en inzicht van de theorie en in één vraag worden enkele omschrijvingen van pedagogisch relevante begrippen gevraagd.

3e examenperiode (augustus/september)

idem

Examencontract

Het examen bestaat uit 5 open vragen die peilen naar kennis en naar inzicht. Twee vragen betreffen een oefening waarbij de theoretische kennis toegepast wordt op een casus, twee vragen peilen naar kennis en inzicht van de theorie en in één vraag worden enkele omschrijvingen van pedagogisch relevante begrippen gevraagd.

Begeleiding

Er wordt begeleiding geboden door na elk hoofdstuk de oefeningen in een klasgesprek te bespreken en toe te lichten. Voor, tijdens en na de lessen worden vragen besproken omtrent de leerstof. Er worden twee bijkomende monitoriaten voorzien waarin toelichting bij de leerstof gegeven wordt en waar via casussen extra oefeningen worden gemaakt.